יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (טאבעלע פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה זייט 7) היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 168 | Łódź, Czwartek, 19 lipca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ז' מנחם אב תרצ"ד | № 168

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

50 טויזענד משפחות אהן ברויט

די רעטונגס־רייזע פון פרעמיער און אינערן־מיניסטער אינ'ם פערפלייצטען געביט

די לאגע איז דערווייל נישט געענדערט

קראָקע, 18. (טעלעפאָניש).

די פערפלייצונגס־סכנה איז נאָך אַלץ אַקטועל. די סכנה פערגרעסערט זיך דערמיט, וואָס היינט ביינאַכט האָט זיך אין דער געגענד פון דעם טייך סאָלאַ אָפּגעריסען אַ כמאַרע. דאָס וואַסער אינ'ם ווייסעל האַלט אין איין וואַקסען. אין קראָקע האָט זיך דאָס וואַסער געהויבען אויף פינף מעטער העכער ווי נאָרמאַל. און אין רעזולטאַט דערפון זענען אין איניגע גאַסען וואָס ליגען נידעריג, פערגאָסען די קעלערען, די דאָזיגע קעלער־וואוינונגען האָט מען דערביי געמוזט פערלאָזען.

אין דעמבניק, הינטער קראָקע האָט מען אויך געמוזט אָפּרוימען איניגע הייזער.

אין רזשעשעגאָוו איז אַרויס פון די ברעגעס דער טייך ווילגאַ. עס זענען אויך פערגאָסען געוואָרען די גאַסען אין פלאַשאָוו.

אַזוי ווי מען ריכט זיך, אַז דער קולמינאַציאָנס־מאָמענט פון דער ווייסעל־פערפלייצונג וועט זיין 7 אין אָוונט, איז אין דער קראָקאָווער וואָיעוואָדשאַפט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיטן אַנטייל פונ'ם פרעמיער קאָזלאָווסקי און אינערן־מיניסטער זינדראַם־קאָשטשאַלקאָווסקי, נאָך דער קאָנפערענץ זענען ביידע מיניסטאָרען אַוועקגעפאָהרען מיט אַשיף קיין קאָרטשין, די טעלעפאָנישע קאָמוניקאַציע מיט זאַקאָפּאַנע איז היינט איבערגעריסען געוואָרען. דערפאַר איז צוריקגעשטעלט די טעלעגראַפישע קאָמוניקאַציע מיט נאָווי־סאָנטש.

לויט די לעצטע ידיעות, האָט ריזען־היזקות אָנגעמאַכט דער אויסגוס פון דעם טייך ראַבאַ: אַ גאַנצע רייה דערפער זענען פערפלייצט געוואָרען. בעת דער רעטונגס־אַקציע זענען אין דער אומגעגענד אומגעקומען 4 סאָפּערען.

הייבט אין אַרויס דער

ערשטער צוג

פון טאַרנאָוו קיין נאָווי־סאָנטש, און איצט גייען צוגען (מיט איבערזעצען זיך) אין דער ריכטונג פון זאַקאָפּאַנע, אָבער נאָר ביז סטרישאָוו.

קראָקע, 18. (טעלעפאָניש).

אין די אָוונט־שעה'ן האָט די סקאַווא הינטער זאַטאָר איבערגעריסען דעם שוץ־וואַל און פערגאָסען די פאָרשטאָט בליק.

אין פאדלאשא

האָט זיך דאָס וואַסער געהויבען אויף 6.40 מעטער.

אין וואדאוויץ

זענען ווידער פערפלייצט געוואָרען די נידריג־ליגענדע שטאָט־טיילען, אין אָוונט איז אויך פערגאָסען געוואָרען די עלעקטראָוניע און ס'איז געוואָרען פינסטער. מ'האָט דאָס וואַסער אָבער אויסגעפּלומפּט און ווידער געלאָזט אין גאַנג די מאַשינען.

אין זאווויא

איז געפאַלען אַ גוס־רעגען און דעריבער האָט זיך שטאַרק געהויבען דאָס וואַסער אין סקאַווא. מען האַלט, אַז די תבואה־היזקות אין וואַדאָוויצער קרייז מאַכען אויס אַן ערך 2 מיליאָן זלאָטעס. די באַהן־קאָמוניקאַציע צווישען סקאַוויען און סטרישאָוו איז איבערגעריסען געוואָרען.

ארום גארליץ

דאָס וואַסער אין ראָפּאַ איז געפאַלען אויף 3 מעטער, אַזוי אַז מ'רעכענט דאָס מ'איז שוין פטור פון אַ ווייטערדיגער פערפלייצונג.

ביי קראקא

קראָקע, 18. (טעלעפאָניש).

דאָס וואַסער אין ווייסעל הינטער קראָקע שטייגט. 2 ביינאַכט האָט דאָס וואַסער אויף די גרעד־בליעס לעם וואַוועל אָנגעהויבען אַרויסצושפּאַרען פון די ברעגען. מ'האָט באַלד דערוועגען צו־וויכטען געטון דער בעפעלקערונג דורך ספּעציעלע סירענען. פון די בעדראָהטע הייזער האָט מען עוואַקואירט די

ידיעות פון לאדזער יודישע שילער־קאלאניעס

די קינדער קאָלאָניע פון „צענטאָס" אין ראַבקע איז איינגעאָרדענט געוואָרען אויף אַ זיכער אָרט, אַלע קינדער זענען געזונד.

■ ■ ■

נעכטען איז אָנגעקומען אַ טעלעגראַפישע ידיעה פון יוזעף אַב'ס שילערין־קאָלאָניע אין ריטהראַ, אַז אַלע קינדער זענען געזונד, און אַז די קאָלאָניע איז איינגעאָרדענט אויף אַ זיכער אָרט. נעכטען האָט געזאָלט צוריקקומען קיין לאָדז אַ געוויסע צאָהל פון אַב'ס קאָלאָניסטקעס, אָבער צוליב דעם אומרעגולערען באַהן־פערקעהר, וועלען זיי צוריקקומען אין אַ פּאָר טאָג שפּעטער.

■ ■ ■

די קאָלאָניע פון צווייטען יודישען גימנאַזיום אין דאָזלומש. ביי סאַמבאָר, איז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אַלע קינדער זענען געזונד, און עס דראָהט זיי נישט קיין שום געפאַהר.

■ ■ ■

אויף אַ טעלעפאָנישער אָנפראַגע פון דער „קולטור־ליגע" אין דער קראָקעווער וואָיעוואָדזשטווע, איז דערהאַלטען געוואָרען אַ תשובה, אַז די קאָלאָניע פון דער „קולטור־ליגע" אין מושינאַ געפינט זיך אויסער יעדער געפאַהר.

איינוואוינער. אויף די צושוימטע כוואַליעס פון דער ווייסעל שווימען טיילען פון חרוב־געוואָרענע הייזער. אַ סאַפּערען־אַבטיילונג פערפעסטיגט אויפען גאַנצען שטח די שוץ־וואַלען אויף די גרעבליעס.

אין קעלצער געגענד

קיעלץ. 18. (טעלעפאָניש).

אין סאַנדאָמירער קרייז האָט זיך דאָס וואַסער אין דער ווייסעל געהויבען אויף 4 מעטער און האַלט נאָך אַלץ אין וואַקסען.

אַזוי איז אויך אין פינטשעוו און אָפּאַטאָווער קרייז.

די קאָמוניקאַציע קאָשיצע—בזשעסקאָ־נאָווע איז איבערגעריסען געוואָרען מחמת דעם, וואָס עס זענען אַרונטערגעשווענקט געוואָרען 3 בריקען.

אין טשעשינער שלעזיע

קאַטאָוויץ, 18. (טעלעפאָניש).

לויט ווייטערע ידיעות פון ציעשינער שלעזיען (פון 2 ביינאַכט) איז דער מצב פון די וואַסערען אויף די טייכען פערגערט געוואָרען. די וואוינונג־קאָ־לאָניע איז זאַרזשעטש איז בעדראָהט. עס זענען אויפגעשאָטען געוואָרען 900 שוץ־וואַלען ביי דער ווייסעל.

ביי כזשאנאוו

כזשאַנאָוו, 18. (טעלעפאָניש).

דאָס וואַסער ביי אָפּלאַ־אָקלעשנא האָט זיך גע־הויבען אויף 6 מעטער 20, און האַלט אין איין וואַקסען. עס זענען צושטערט געוואָרען 340 מאָרג פעלד. די וועג־קאָמוניקאַציע איז דערווייל נישט איבערגעריסען.

פון קריניץ

קריניץ, 18. (טעלעפאָניש).

צוליב דעם, וואָס עס זענען צושטערט געוואָרען פיל בריקען און טעלעגראַפען־סלופּעס, איז קריניץ אויף עטליכע טעג אָפּגעשניטען געוואָרען. ערשט היינט איז דורך אַן אומוועג אָנגעקניפּט געוואָרען אַ טעלעפאָן־קאָמוניקאַציע מיט קראָקע. עס האָבען נישט פונקציאָנירט די צוגען, טעלעגראַף און טעלעפאָן און עס איז נישט פונאַנדערגעטראָגען די פּאָסט. דער לעצטער צוג איז אַוועק פון קריניץ מאָנטאָג, דעם 16 ד.ח. צוריקקומענדיג צו מושין וואו די ליניע איז געווען אונטערגעשווענקט האָט ער זיך געמוזט צוריקקעהרען.

די אויטאָבוס־קאָמוניקאַציע פון קריניץ ביז נאָווי־סאָנטש איז איבערגעריסען. צו נאָווי־סאָנטש קאָן מען אָנקומען בלויז דורך גרשיבאָוו־סמאָרוזשע,

און פון דאָרט קיין טאַרנאָוו. קיין זשעגעסטאָוו קאָן מען צופאָהרען נאָר מיט פוהר און דערנאָך מיט אַ מאָטאָרבקע קיין נאָווי־סאָנטש. דער פּשיסטאַנעק מושינאַ־מיאַסטאָ איז דורכן וואַסער אַראָפּגעשווענקט געוואָרען. די באַהן־ליניע הענגט אויף אַ שטח פון עטליכע צענדליג מעטער אין דער לופט. אויף אַלע בעדראָהטע ערטער זענען אָרגאַניזירט געוואָרען פליה־רעטונגס אָפּטיילונגען, אין וועלכע עס בעטייליגט זיך די בעפעלקערונג גופא. די בריקען ארום קריניץ זענען בעשעדיגט. די באַהן־ליניע און די סקלאַד־ברעטער זענען פערגאָסען. מיט גרויס פרייד איז היינט בעגריסט געוואָרען אַן אַעראָפּלאַן, וועלכער האָט אַרונטערגעוואָרפען אין קריניץ די פּאָסט. טראָץ דער לאַגע אין וועלכער עס געפינט זיך קריניץ הערשט צווישען די איינוואוינער און די קור־געסט אַ גוטע שטימונג, דאָס לעבען גייט צו נאָרמאַל.

קראָקע, 18. (טעלעפאָניש).

היינט 12 מיט 40 איז דער פרעמיער קאָזלאָווסקי צוזאַמען מיט די מיניסטאָרען קאָשטשאַל־סקי, און בוטקעוויטש וויצע־קאָמוניקאַציע־מיניסטער באָבקאָווסקי, וויצע־מיניסטער פּיעסטשינסקי, קראָקאָווער וואָיעוואָדע קוואַשניעווסקי און הויכע מיני־סטעריאַל־ און וואָיעוואָדען־בעאַמטע — אויף דער שיף „סטאַניסלאַוו" אַוועקגעפאָהרען מיט דער ווייסעל צו בעטראַכטען די פערפלייצטע שטחים.

דער פּאַט־קאָרעספּאָנדענט האָט בעקומען פונם פרעמיער פאָלגענדע אָפּשאַצונג פון דער לאַגע:

„די טייכען זענען פולשטענדיג פערגאָסען. די שוץ־וואַלען האָבען נישט אויסגעהאַלטען. אַן ערך פופציג טויזענד משפחה־פאַטערס זענען גע־בליבען אָהן מיטלען צום לעבען. וועגען דער גרויס קייט פונ'ם אומגליק וועט מען זיך קאָנען אָפּגעבען אַ דין וחשבון ערשט דאַן, ווען די וואַסערען וועלען פאַלען. די רעגירונג האָט שוין אונטערגענומען אַ דרינגענדע הילפס־אַקציע און דערנאָך וועט אַ־דורכגעפיהרט ווערען אַ געפּלאַנטע אַרבייטס. פערזיכערונגס־ און אויפבוי־אַקציע. מ'דאַרף אָננעהמען, אַז די אויבערשטע שטראָמען פון די טייכען פאַלען אָפּ און די סכנה גייט אַריבער אויף די אונטערשטע. סוף וואָך זאָל די סכנה אָנהויבען צו בעדראָהען וואַרשע. די וועג און וואַסער־בעדינונג שטייט פול־שטענדיג אויף דער הויך פון זייערע אויפגאַבען און פיהרט אַדורך די רעטונגס־אַקציע מיט דער גאַנצער ענערגיע".

דער מיניסטער קאָשטשאַלקאָווסקי האָט דער־קלערט, אַז ער האָט היינט אין קראָקע אונטערגע־שריבען אַ פאַראָרדנונג צו אַלע וואָיעוואָדעס מיטן אויפטראָג צו שאַפען סטאַראָסטווע־קאָמיטעטען אויף

אַרויסצופיהרען אַ ברייטע הילפס־אַקציע פאַר די קרבנות פון דער פערפלייצונג. גלייך נאָכן צוריק־קעהר קיין וואַרשע וועט דער פרעמיער אַסיגנירען הונדערט טויזענד זלאָטעס אויף דרינגענדע הילף.

אין די אָוונט־שעה'ן איז די שיף מיטן פרע־מיער אָנגעקומען קיין נאָווי־קראָטשין, וואו עס האָט געוואַרט דער קעלצער וואָיעוואָדע דזשיאַדאָש. פון דאָרט איז מען מיט אויטאָס אַוועקגעפאָהרען קיין בוסק־זדראָי. פונוואַנען דער פרעמיער מיטן אינערן־מיניסטער זענען מיט אַן אויטאָ אַוועקגעפאָהרען קיין וואַרשע. דער וויצע־מיניסטער באָבראָווסקי און דער באַהן־מיניסטער בוטקעוויטש זענען אַוועק קיין קראָקע.

וואַרשע, 18. (טעלעפאָניש).

היינט צוויי ביינאַכט איז אין פרעזידיום פון מיניסטאָרען־קאַבינעט פאָרגעקומען אַן אָרגאַניזאַציע־פערזאַמלונג פון אַלפּוילישען קאָמיטעט פאַר די פערפלייצונגס־קרבנות.

פון טארנאוו און נאווי־סאנטש

טאַרנאָוו, 18 (טעלעפאָניש),

טאַרנאָוו איז דערווייל אָפּגעשניטען. די באַהן פערבינדונג מיט נאָווי־סאָנטש, שטשוטשין, קראָקע איז איבערגעריסען מחמת די צושעדיגטע באַהן־ליניעס, דער טאַרנאָווער סטאַראָסטע האָט פּעראָר־דענט אַנצונעמען פערזיכערונגס־מיטלען און צו פערטיילען די נעליטענע בעשטייזונג.

אין דער געגענד זענען דערטרונקען געוואָרען 2 פּערזאָן.

קיין קאָמוניקאַציע־פערבינדונג מיט זאַקאָפּאַנע און שטשאַווניק איז דערווייל נישטאָ.

נארמאלער באהן־פערקעהר

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש)

פון קאָמוניקאַציע־מיניסטעריום איז מען מודיע, אַז אויף דער ליניע זשיוויעץ—סוכאַ האָט זיך אָנ־געהויבען אַ נאָרמאַלער באַהן־פערקעהר. דאָס זעלבע אויף דער ליניע טאַרנאָבזשעג—דעמביצאַ.

אינטערנאציאנאלע צוגען גייען דורך קיעלץ

קיעלץ, 18 (טעלעפאָניש) מחמת דער איבערגעריסענער באַהן־קאָמוניקאַציע אויף דער ליניע קראָקא און לעמבערג, זענען היינט אַדורך דורך קיעלץ 8 אינטערנאַציאָנאַלע צוגען.

ערד־ציטערניש אויף די פיליפינען־אינזלען

שטאָקהאָלם, 18 (ספּ. טעל.)

די סייסמאָגראַפישע סטאַציעס אין אופּסאַלע און אין לונד האָבען היינט פאַרטאָגס פערצייכענט אַ שטאַרקע ערד־ציטערניש, וואָס האָט געזאָלט פאָרקומען אויף די פיליפינען־אינזלען אָדער אין מיטעל־אַמעריקאַ.

25 גראד ווארימקייט אויפן באלטיק

בערלין, 18 (ספּ. טעל.) די טעמפּעראַטור אויפ'ן באַלטישען ים האָט אין די לעצטע וואַרימע טעג דערגרייכט 25 גראַד וואַרעמקייט. אַזאַ וואַ־רעמקייט אויפ'ן ים האָט מען נישט נאָטירט זינט דעם יאָהר 1901.

די סאוויעטען און דער מזרח=פאקט

דערקלערונג פון סאוויעטישען אמבאסאדאר מייסקי

לאנדאן, 18. (ספ. טעל.)

דער סאוויעטישער אמבאסאדאר אין לאנדאן מייסקי האט היינט בעזוכט דעם אונטערשטאטס-סעקרעטאר וואנסיטארט און אין אויפטראג פון דער סאוויעטישער רעגירונג אפיציעל מיטגעטיילט אז די סאוויעטען זענען פולשטענדיג מסכים מיט דער מיינונג פון בריטישען אויסערן-מיניסטער סימאן, דאס דער מזרח-איראפעאישער אפמאך ווי אויך דער גאראנטיע-פאקט מוז זיין געשטיצט אויף פולשטענדיגער געגענזייטיגקייט. די דייטשען מוזען אויך זיין איינגעשלאסען אין די געגענזייטיגע גאראנטיעס אויפ'ן יסוד פון אויסשליסליכער גלייכהייט. אין זין פון דעם דאויגען דריקט אויס די סאוויעטישע רעגירונג די גרייטקייט צוגעבען איהרע גאראנטיע אין די ראהמען פון גאראנטיע-אפמאך מיט פראנקרייך מיט דייטשלאנד.

ארום דער יודישער לאגע אין דייטשלאנד

בערלין (יט"א) לויט דער נייעסטער פאר-ארדנונג פון רייכס=פאסט=מיניסטער וועלען אפילו די אלטע פאסט=בעאמטע, וועלכע האבען שוין בעוויזען זייער ארישע אבשטאמונג, נישט קענען בעקומען קיין שום אוואנס, איידער זיי וועלען נאכאמאל נישט פעסטשטעלען דאקומענטאריש זייער ריין-ארישע אפשטאמונג.

אלע נייע קאנדידאטען אויף פאסט-בעאמטע דארפען ביילעגען בעוויזען די ארישקייט פון זייערע פרויען.

אויך ביים חתונה האבען מוזען אלע פאסט=בעאמטע צושטעלען בעוויזען, אז זייערע צוקונפטיגע פרויען זענען אריערינס.

בערלין (יט"א) צום ערשטען מאל זייט דעם היטלער-רעזשים איז איצט ערשיגען א געזעץ מיט דער אונטערשריפט פון פרעזידענט הינדענבורג, וואס ענטהאלט נישט קיין אריער-בעגרענצונג. לויט דעם געזעץ וועלען אלע דייטשע זעלנער, וועלכע האבען געקעמפט אויף דעם פראנט בעקומען אנ'עהרען-קרייץ, עס זענען דערביי נישט פאר אויסגעזעהען קיין ראסען-אונטערשידען.

בערלין (יט"א) לויט די איצט פערעפענטליכטע סטאטיסטישע מאטעריאלען פון דער פאלקס צעהלונג פון 16-טען יוני 1933 בעטרעפען זיי 20,617 יודען, וועלכע וואויגען אין באדען, 0,9 פראצ. פון דער אלגעמיינער בעפעלקערונג. אין פערגלייך מיט דעם יאהר 1925 האט זיך די יודישע בעפעלקערונג אין באדען פערקלענערט מיט 14,3 פראצ. דעם העכסטען פראצענט – 19,9 דערגרייכט די יודישע קהלה אין דער געמיינדע גיילינגען. מיט הונדערט יאהר צוריק, אין יאהר 1825, האט די יודישע בעפעלקערונג בעטראפען דארט 47,6 פראצ.

לויט'ן בעריכט פון פרייסישען סטאטיסטישען אמט לעבען אין דיסעלדארף לויט דער צעהלונג פון פאריגען יאהר 5053 יודען. דער פראצענט-זאץ פון דער יודישער בעפעלקערונג האט זיך אין משך פון די לעצטע 2 צעהנדליג יאהר כמעט נישט געענדערט און וואקעלט זיך פון 1,1. פראצ. ביז 1,01 פראצ. אין 1933.

אויפרוף פון לאדזער קאמיטעט צו פערטיידיגען סטאווסקי'ן

דער לאדזער קאמיטעט צו פערטיידיגען סטאווסקין האט פערעפענטליכט פאלגענדען אויפרוף:

ברידער יודען!

ארץ-ישראל, דאס לאנד פון אונזערע אבות, דאס וויכטיגסטע פון נאונזער נאציאנאלער אויפלעבונג, לעבט איבער אין איצטיגען מאמענט שווערע מינוטען, צוליב דעם, וואס אברהם סטאווסקי איז פער'משפט געווארען צום טויט, אין צוזאמענהאנג מיט'ן חשד אויף איהם. דאס ער זאל זיך האבען מכמומרשט בעטייליגט אין מארד אויפ'ן ציוניסטישען עסקן ד"ר ארלאזאראוו.

דער אורטייל, וואס ערשיטערט אונזער גלויבען אין יושר פון די ענגלישע געריכטען און ארויס געגעבען געווארען געגען דער מיינונג פון איינציגען יודישען ריכטער, האט אויפגערודערט דאס געוויסען פון אלע יודען אויפ'ן כדור הארץ.

דער דאזיגער אורטייל טאר נישט בלייבען אין דיין קראפט און אויסגעפיהרט ווערען.

דאס ארץ-ישראל - יודענטום האט געשאפען קאמיטעט צו פערטיידיגען דעם אומשולדיגען יונגענמאן און האט אפעלירט צום דעת הקהל פון דער גאנצער וועלט, בכדי איהם צו ראטעווען.

סטאווסקי איז א פוילישער יוד און דעריבער איז נאך מעהר אונזער חוב איהם צו פערטיידיגען און ראטעווען.

דאס וועלט-יודענטום וועט נישט האבען קיין רוה, ביז סטאווסקי — אונזער לאנדסמאן — וועט פולשטענדיג רעהאביליטירט ווערען.

אין די דאזיגע טראגישע מינוט פון קאמף פאר רעכט און עהרליכקייט, זענט איהר מחויב אונטערצושטיצען אונזער אנשטרענגונג. בכדי צו בעפרייען סטאווסקי'ן.

דער אמת וועט זיגען און דער אומשולדיגער סטאווסקי וועט בעפרייט ווערען, אויב דאס אלוועלטליכע יודענטום וועט אונטערשטיצען אונזער קאמף פאר דער הייליגער זאך.

דער פעראייניגטער קאמיטעט להצלת סטאווסקי

א. אסט, פראפעס ה. בערגער, מאגר. ל. באל-בעריסקי, ראטמאן י. מ. ביאלער, פראזעס'אר גלאטמאן, מ. העלמאן, אדוו. י. וויצמאן, ראטמאן מ. זיידע, דיר. י. טאוב, פראפעס פ. ליבערמאן, דיר. לעקיך, אדוו. מענקעס, דעפוטאט י. ל. מינצבערג, פראפעס י. נירענבערג, הרב אברהם סילמאן, דיר. י. ספעקטאר, מ. סאלאוויי, אינזש. ר. עלפערן, דאזאר ל. פליוואצקי, הרב מרדכי ניסן ק"ול, מ. קראסוצקי, ראטמ. ר. רוס, דאזאר ש. שוויאטלאווסקי.

שלוס=רעדעס פון אדוו. סעמיועל און פראקוראר

אויף דער לעצטער זיצונג פון סטאווסקי-פראצעס

פוילישער גענ. קאנסול בעזוכט סטאווסקין אין תפיסה

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

אויף דער נאכמיטאג-זיצונג, האט אדוו. סעמיועל אריינגעטראגען א פארשלאג בייצולעגען צו די אקטען די שריפטליכע ערקלערונג פון ד"ר עליאש. דער געריכטס-טריבונאל האט דעם פארשלאג אפגעווארפען. דער געריכטס-פארזיצער האט סעמיועלן געמאכט א בעמערקונג, אז ס'איז נישט דערלאזבאר אנצוווארפען דעם געריכט זייטיגע פאליטישע כוונות.

סעמיועל האט ערקלערט, אז אחי מאיר'ס בעפרייאונג צעקלאפט די פאליטישע קאנצעפציע פון דער בעשולדיגונג.

איינער פון די ריכטער האט דערויף ערקלעהרט, אז אחי מאיר איז בעפרייט צוליב ריין פארמעלע טעמים, און האט נישט קיין שייכות מיט קיין פאליטישען שטאנדפונקט.

אדוו. סעמיועלס האט דאן אויסגערעכנט אלע בעוויזען פון סטאווסקיס אליבי.

נאך דער רעדע פון אדוו. סעמיועל, האט גענומען דאס ווארט דער פראקוראר מיסא על אמי.

* * *

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

דער אורטייל ווערט דערווארט היינט שפעט אין אוונד. די פאליציי האט פערשטארקט די וואך ארום דעם געריכטס-בנין.

* * *

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

אין דער אפעלאציע-ביטע פון אדוו. סעמיועל ווערט דאס געריכט געבעטען: אדער איינאנצען צו בעפרייען סטאווסקין, אדער דעם פראצעס נאכאמאל איבערשיקען אין קרייז-געריכט.

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

איידער ס'האט זיך אין אפעלאציע-געריכט אנגעהויבען דער פראצעס, האט סטאווסקי'ן בעזוכט אין דער תפיסה דער פוילישער גענעראל-קאנסול. נאך דעם געשפרעך האט דער קאנסול איבערגעשיקט א בעריכט קיין ווארשא.

פאליציי האט צוגענומען ביי ראזענבלאט'ן דעם פאס

מ'איז איהם חושד, אז ער איז געקומען אונלעגאל קיין ארץ-ישראל

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

די פאליציי האט ביי ראזענבלאט'ן צוגענומען דעם פאס, כדי פעסטצושטעלען צי ער איז נישט אריינגעקומען קיין ארץ-ישראל אונלעגאל.

ראזענבלאט האט ערקלערט, אז ער איז געקומען קיין ארץ-ישראל אויף א סערטיפיקאט.

די אומגעלומפערטע העצע געגען די „בני-ברית" אין דייטשלאנד

בערלין, (י. ט. א.) דער „וועסטדייטשער בעאבאכטער" פערעפענטליכט א לאנגען ארטיקעל, וואס בעצייכענט „בני ברית" אלס „געהיימען אנטי-ארישען ארדען". די „בני ברית" — שרייבט די צייטונג — צעהלען 1500 מיטגלידער און טראגט די פעראנטווארטליכקייט פאר דער אקציע געגען דייטשלאנד אין אויסלאנד.

דער אלטער שאך-מייסטער עמנואל לאסקער

טרעט ווידער ארויס אויף א שאך-טורניר

ציריך, (יט"א) דעם 14-טען יולי האט זיך אין ציריך אנגעהויבען א גרויסמייסטער-שאך-טורניר, אין וועלכען עס בעטייליגט זיך ווידער נאך א לענגערען איבעררייס דער גאוו. יודישער וועלט-שאכמייסטער און בעדייטענדער פילאזאפישער שריפטשטעלער ד"ר עמנואל לאסקער. לאסקער איז געווען וועלט-מייסטער פון 1894 ביז 1921, זייט עס האט איהם בעזיגט קאפאבלאנקא אויף קובא, וואס מען האט דאן צוגעשריבען די הערשענדע טראפיקאלע היצען, איז לאסקער מעהר נישט ארויסגעטרעטען אויף שאך-טורנירען. איצט, זייענדיג אלט 66 יאהר, בעטייליגט ער זיך ווידער אין א שאך-טורניר.

לאסקער, וועלכער האט געמוזט ענטלויפען פון דייטשלאנד, ווען היטלער איז געקומען צו דער מאכט, לעבט איצט אין לאנדאן.

אין דעם ציריכער שאך-טורניר בעטייליגט זיך נאך 6 גרויס-מייסטער: וועלט-מייסטער ד"ר אליאכין, ד"ר בערנשטיין, באגאליובאוו, עפווע, פלאהער און נימצאוויטש.

אז ס'איז בעשערט אנ'אומגליק...

ברעכט אויס א שרפה אין א געהיימער גאזשעלניע

(א) אנ'אויסערגעוועהנליכער פאל איז נעכטען פארגעקומען אין דארף דעמבינא שלאבעצקא, קאניגער פאוויאט אין דער לאנדווירטשאפט פון סטאניסלאוו קויאווסק.

אין דער דאזיגער לאנדווירטשאפט איז אויסגעבראכען א פייער, וועלכעס האט זיך פערשפרייט מיט אזא שנעליגקייט, אז אלע בנינים צוזאמען מיט'ן לעבעדיגען אינווענטאר זענען פערברענט געווארען.

קויאווסקי אליין האט בעקומען שווערע בראנד וואונדען און מ'האט איהם געמוזט אפפיהרען אין שפיטאל, ווי ס'האט זיך פעסטגעשטעלט האט קויאווסקי'ס געהאט אין קעלער א געהיימע בראנפען גאזשעלניע, ארבייטענדיג ביינאכט האט זיך פלוצלינג אנגעצאפט דער שפירט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז קויאווסקי צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכע פעראנטווארטליכקייט.

Dr. med. Trepman
צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90
ספעצ. פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענערשוועכע אויך אלעקטרע אנאליזען
נעהמט אן פון 8–12 און פון 5–9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 8–1. בעזונדער'ע ווארטע-זאל פאר פרויען.

Doktór KLINGER
ספעציאל-ארצט פאר מענער=שוועכע און וועגערישע קראנקהייטען
Andrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אן פון 9 ביז 11 פריה און פון 6 ביז 8 אוו. זונטאג און פייערטאג פון 10 ביז 12.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אוועגד און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג.
סעקטועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אוונד.

Dr. J. NEUMAN
כירורג און גינעקאלאג
(פרויען-ארצט)
נעהמט אן פון 3 ביז 4.30 נאכמיטאג און פון 7.30 ביז 8.30 אוונט.
זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr. Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלערא-זי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

פיעטריקאווער 43 טעל. 224-77
מאכט בעקאנט, אז זי האט זיך איבערגעטראגען פון פיעטריקאווער 43 אין א נייעם לאקאל אויף 45 פיעטריקאווער 45
און עמפפעהלט צום בעפארשטעהענדען סעזאן אין א רייכען אויסוואהל אלערליי פעלץ ווארען, וואס ווערען אימפארטירט דירעקט פון אמעריקא, ענגלאנד, פראנקרייך און רוסלאנד. — קאנקורענץ-פרייזען!

I. Tyger i G. Glatter
פעלץ=לאגער

פאר גאלד, ביזשוטעריע און לאמבארד-סוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med. **Haltrecht**
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
עלעקטרא אנאליזע.
פאר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פרייזן

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעמען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 11–2 און פון 5–? אוונט.

מעלדונג.

דערמיט מעלדען מיר דער עפענטליכקייט, אז ה' סטאלארסקי ישראל געוו. פונקציאנער פון פליישער-ארבייטער-פעראיין רעפרעזענטירט נישט מעהר דעם פליישער=פעראיין פון דעם 18-טען יולי 1934 אן. די פערוואלטונג פון פראפ. ארב.-פעראיין אין דער פלייש=אינדוסטריע אין לאדז, ב. יאסעלעוויטשא 16.

ביילייד.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס ה' אבראם באק און פאמיליע צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זיין אונפערגעסליכער פרוי

אנדזשא נ"ע

זייט געטרייסט!

עקיבא גרינבוים

לאדז, 19 יולי 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 19 יולי 1934

בעגרענצונג פון דער יוד. אימיגראציע קיין א"י איז א פאטש אין פנים ארייז דער גערעכטיגקייט

די באקאנטע קאמפערין געגען אנטיסעמיטיזם און מענשען-שנאה אירענא הארענד, האט פער-עפענטליכט א בריף צו דער ענגלישער רעגירונג, וועלכען מיר ברענגען דא אין גרעסערע אויסצוגען:

ווען דער האקענקרייץ האט זיך צוגעריסען אין דייטשלאנד צו דער מאכט, האב איך באשלא-סען צו שאפען א באוועגונג געגען ראסען-האס. איך האב געוואלט מיין פאטערלאנד איינשפארען די חרפה וואס דער האקענקרייץ האט אנגעטון אונזער ברודער פאלק. אלס פרוי האב איך נישט געקענט פערטראגען, דאס מארדען מענשען אין דייטשלאנד, דערהרגענען בעת'ן אנטלויפען, פער-שלעפען אין קאנצענטראציע לאגער.

איך האב נישט געקענט פערטראגען. אז א קיבוץ פון 600 טויזענד מענשען זאל בעהאנדעלט ווערען אויף אזא נידערטרעכטיגען אופן, זאל ווע-רען בעפייניגט, געשלאגען און אונטערדריקט. איך האב געוואלט פערהיטען, אז די כוואליע פון שנאה זאל זיך נישט אריבערכאפען קיין עסטרייך. איך האב דערגרייכט דאס, אז א סך פון מיינע אנהענ-גער האבען זיך איבערצייגט אין דעם שקר פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער העצע געגען יודען.

איך בין אליין א פרוי פון א עסטרייכישען אפיציר, וואס האט זיך בעטייליגט אין וועלט-קריג. אין מיין קרייז האט מען זיך אפט געטראפען מיט אנטי-יודישע שטאנדפונקטען. איינציגע ערפאהרונגען, וואס איך האב געמאכט מיט יודען האבען מיך בעוואויגען צו שטודירען דאס יודישע פראבלעם.

איך בין געווארען אויפגעבראכט איבער דער אונגערעכטיגקייט וואס ווערט בעגאנגען געגען דעם דאזיגען פאלק. אלץ וואס די אנטיסעמיטען און קריסטען דערצעהלען וועגען יודען איז ליגענד און פאלש. מיט שטאלץ קען איך זאגען, אז מיין בראשור, וואס איך האב צוטיילט אין 60,000 עקזעמפלארען, ווי אויך מיין צייטונג „גערעכטיג-קייט" און די מאסען-פערזאמלונגען, וואס איך האב ארגאניזירט, האבען אונמעגליך געמאכט די אנהענגער פון האקענקרייץ איבערצוטראגען זייער שענדליכע ארבייט קיין עסטרייך.

אין משך פון מיין קאמף האב איך זיך צו-זאמענגעטראפען מיט א סך יודען. איך האב בע-קענט רייכע אנגעזעהענע יודען און אויך ארימע אין דער נויט דערנידריגטע. איך האב געטראפען יודען, וואס האבען אלס די איינציגע לעזונג פון דער יודישער פראגע געזעהען אין דער שאפונג פון א יודישער מלוכה אין פאלעסטינא, אבער אויך אזעלכע, וואס האבען אין ציוניזם נישט געגלויבט. איך האב דערקענט די פסיכאלאגיע פון די מזרח'דיגע און די מערבדיגע יודען. און אלץ מעהר איך האב זיך בעקענט מיט דעם יודישען פראבלעם, אלס מעהר האב איך זיך איבערצייגט, אז די גאנצע ציוויליזירטע וועלט, בעגעהט א שווער פערברעכען, מאלערירענדיג דעם אנטיסע-מיטיזם. עס וואלט געווען אנ'אויבין אויסצורעכע-נען דער ענגלישער רעגירונג די אלע וואוילטאטען, וואס די מענשהייט פערדאנקט די יודישע ערפינ-דער, געלעהרטע און ארטיסטען. אז עס פעהלט נישט אויך קיין שלעכטע מענשען צווישען די יו-דען, וועט קיינער נישט אפלייקענען. אויך איך האב זיך אין מיין קאמף אויף זיי אנגעשטויסען.

עס איז דעריבער נישט קיין וואונדער, אז ביי יענע יודען, וואס זענען צו שטאלץ געגען די פארוואורפען, וואס ווערט זיי געמאכט, איז ענט-שטאנען דער געדאנק צו געפינען א שטיקעל ערד, וואו זיי וואלטען געקענט לעבען מיט זייער אייגען לעבען, אהן קנאה, שנאה און ליגענד. און אז זייערע אויגען האבען זיך געווענדעט קיין פא-לעסטינא, איז א גאנץ פערשטענדליכע זאך. דער געדאנק צו שאפען א פאטערלאנד דארט, וואו דאס פאלק האט איבערלעבט די שטאלצסטע און שענסטע עפאכע פון זיין עקזיסטענץ, גיט צו די מענשען כוחות, וואס גרייכען איבער די מענשליכע מעגליכקייטען.

אנ'ענגלענדער איז געווען דער מענש, וואס האט דער וועלט געבראכט די דאזיגע ידיעה וועי-גען דעם נס, וואס איז דורך דער באלפור-דעקלא-ראציע און דער פעלקער-ליגע בעשטעטיגט געווא-רען. די צוגעשפרייטע, דערנידריגטע, אונטערדריקטע און פערפאלגטע אין אלע עקען וועלט דארפען דורך דער הילף פון דער פעלקער-ליגע אנ'עפענט-ליך-רעכטליך גאראנטירטע היים פאר דעם יודי-שען פאלק, נאך צוויי טויזענט יאהר זיך צוריק-קעהרען אין פאטערלאנד, וואס פאר א הערליכע סאטיספאקציע פאר דער פערגוואלטיגטער גערעכ-טיגקייט!

איך. אלס קריסטין און בעוואונדערערין פון מיינע יודישע מיטבירגער, זעה אין ציוניזם א בע-וועגונג, וואס בעפרייט די טויזענדער מענשען, וועלכע ווערען בעהאנדעלט ווי פאריער און שטיף-קינדער.

און פאר די דאזיגע מענשען וויל איך עפענטליך נעהמען א ווארט.

איך אבסערוויר מיט שפאנונג און זארג דעם קאמף פון די פאלעסטינער יודען און ציוניסטען פון דער גאנצער וועלט וועגען די עמיגראציע-סערטיפיקאטען.

עס איז מעגליך, אז ענגלאנד, דאס לאנד פון פרייהייט און מענשליכקייט, דאס לאנד פון הומאניטאריזם און ריטערליכקייט, דאס אימפעריום, וואס זיין ענטשטעהען ווערט בעטראכט אלס גע-[illegible] פון דער קולטור און ציוויליזאציע, איז נאך נישט בעוואוסט פון דער אונגערעכטיגקייט, וואס ברענגט מיט זיך די בעגרענצונג פון דער יודישער ארבייטער-אימיגראציע קיין פאלעסטינא. אין דער וועלט ווערט די יודען פארגעווארפען, אז זיי זענען פויל, פאראזיטען, אז זיי נעהמען זיך נישט צו פיזישע ארבייט אין לעבען פון ליכווע און ספעקולאציע; ווען די געשלאגענע מיט בלבולים שטרעבען זייער בענקשאפט נאך רוהיגע ארבייט צו געפינען אין דעם לאנד פון זייערע אבות, אין שווייס און מאטעריעל פערוואנדלען א מדבר אין א פרוכטבאר לאנד, דאן שטעהן זיי פאר געשלאסענע טויערען!

די בעגרענצונג פון דער אימיגראציע פון יודען קיין פאלעסטינא, מוז יעדער מענש אנערקע-נען אלס א קלאפ מיט דער פויסט אין פנים פון דער גערעכטיגקייט, און ווער עס איז א אמת'ער גלויביגער דארף זיין בעטריבט ביים בעוואוסטזיין, אז נאר יודען מיט געוויסע קאפיטאלען קענען פאהרען קיין פאלעסטינא. די גרויס פון דער עולה, קען מען פערשטעהן, ווען מען נעהמט אין אכט, אז דער יוד, פאר וועלכען עס איז בעשטימט גע-ווארען די באלפור-דעקלאראציע, וועלכע איז פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט אויסגענומען געווארען מיט גרויס צופרידענהייט אלס א בעפריי-אונג פון פערפאלגונגען, ווערט געהאלטען ווייט פון פאלעסטינא.

אויך, אז דא זענען נישט פאראן קיין בייז-ווילגקייט און פארביסנקייט, נאר עס שפילען אפשר א ראלע פאליטישע פאקטארען. איך קען אויך פערשטעהען דאס געפיהל פון די ענגלישע פאליטיקער, הגם זיי דארפען געדענקען, אז פא-לעסטינא האט געהערט צו טערקיי און נישט צו די אראבער. און צי איז פאלעסטינא איצט דאס זעלבע לאנד, וואס די ענגלענדער האבען איבער-גענומען מיט 15 יאהר צוריק? צי איז דאס מעגליך, אז דאס פאלק פון דזשענטלמענער זאל קענען פערטראגען, דאס די יודען, וועל-כענס איבערגעבענקייט און ליבע, דאס לאנד פערדאנקט זיין ענטוויקלונג — זאלען געהאלטען ווערען פון דערווייטענס? צי דארפען זיי בעהאנ-דעלט ווערען אלס פרעמדע און בחינם ווארטען אויף דער ערלויבניש אריינצופאהרען אין דעם לאנד, וועלכעס האט לויט דעם בעשלוס פון דער פעלקערליגע געדארפט ווערען זייער נאציאנאלע היים. ווער בעמיהט זיך וועגען סערטיפיקאטען, דער רייכער ברויכט עס נישט, ער קען פאהרען אהן סערטיפיקאט. דער סערטיפיקאט איז נויטיג דעם יודישען ארבייטער, וועלכען עס איז שווער אין דער גאנצער איבריגער וועלט צו געפינען ארבייט, ווייל עס ווערט בעטראכט אלס א פרעמ-דער דארט, וואו זיינע אבות האבען שוין געוואלט מיט הונדערטער יאהרען צוריק. דער סערטיפיקאט איז נויטיג דעם יודישען קליינהענדלער, בעל-מלאכה אין אויך דעם פראלעטארישען אינטעלעקטואליסט, וועלכע ווערן צוליב ראסען-שנאה און מענשליכער שלעכטיגקייט, ארויסגעשטויסען פון זייערע פאזי-ציעס, וועלכע גיבען אין פאלעסטינא א דאך איבער'ן קאפ. סערטיפיקאטען דארפען די אזוי גערופענע „לופטמענשען", וועלכע פערלאזען אין אין א געוויסען טאג זייערע פאמיליען, אהן דעם בעוואוסטזיין, וואו זיי וועלען קענען פערדינען אויף ברויט פאר זייערע נאהנטסטע.

די ענגלישע רעגירונג און איהרע פערטרע-טער אין פאלעסטינא, מוזען געהען אויף אנ'אנ-דערען וועג. דא דארף די פאליטיק נישט האבען קיין שום בעדייטונג. עס געהט אויך וועגען ענגלי-שען פרעסטיזש. טויזענטער קריסטען זעהען אין דער איצטיגער בעציהונג צו דער יודישער אימי-גראציע קיין פאלעסטינא א שרייענדע אונגערעכ-טיגקייט. די אראבער דארפען פערשטעהן, אז די יודען האבען געבראכט גרויסע קרבנות פון בלוט און פערמעגען, בכדי צו שאפען דאס היינטיגע פאלעסטינא. זיי מוזען אנערקענען, אז אין זייער אייגענעם אינטערעס איז צו שאפען א פרידליך צוזאמענלעבען מיט די, וועלכע איין טעריטאריום האט פער אייניגט און וועלכע מאכען זיי רייך מיט זייער טעטיגקייט.

די, וואס מען לאזט זיי נישט ווערען קיין „נאציס"

אין דעם „פאריזער טאגעבלאט" פערעפענט-ליכט געארג בערנהארדט פאלגענדען ארטיקעל:

דער רייכסבונד פון די יודישע פראנט-סאלדאטען האט זיך בהדרגה פערוואנדעלט אין א מערקווירדיג בעשעפעניש, ער בעמיהט זיך כסדר אריינצובעקומען דורך דער הינטער טיר פון דעם דייטשען רייכס-בנין, פון וועלכען ער איז דורך דער פראנט-טיר ארויסגעווארפען געווארען.

עס איז זיכער א רעכט און אפילו א חוב פון דעם רייכס-בונד אויסצונוצען יעדע געלעגענהייט צו בעווייזען דעם אונדאנקבארען דייטשען פאלק, דער מעהרהייט פון וועלכען עס האט זיך געלאזט דורך היטלערן גלייכשאלטען, די אונגערעכטיגקייט וואס ער בעגעהט בנוגע דעם יודישען טייל פון דער דייטשער בעפעלקערונג. פון דער צאהל בעפעל-קערונגס-טייל פון וועלכע 12 טויזענד געפאלענע רוהען אויף אלע שלאכט-פעלדער פון דער וועלט-מלחמה אין אייראפא, אזיע און אפריקא.

עס איז אויך געווען אין די ראהמען פון דער דאזיגער אויפגאבע ווען דער רייכסבונד האט מיט עטליכע טעג צוריק אין דער אנוועזענהייט פון איבער 3000 פערזאן אויף דעם קעלנער יודישען בית-עלמין, מיט גרויס פאראד אויפגעשטעלט א דענקמאל די געפאלענע אויף וויפיל מען קען אור-טיילען פון די בעריכטען איבער דער דאזיגער פייערונג זענען דארט געהאלטען געווארען מו-טיגע און ווירדיגע רעדעס.

דעמזעלבען טאג איז אבער פארגעקומען א מיטגלידער פערזאמלונג פון מערב דייטשען לאנד-פערבאנד פון די יודישע פראנט-סאלדאטען, אויף וועלכער דער פארזיצענדער ד"ר לעווענשטיין האט פארמולירט זיינע פאליטישע פאדערונגען. ער האט געפאדערט די בעטייליגונג פון די יודען אין אר-בייטס-דינסט דורך שאפען פון ספעציעלע יודישע ארבייטסלאגער און גלייכצייטיג פראטעסטירט געגען דעם אויסשליסען די יודען פון מיליטער-דינסט. ער האט אויך מיטגעטיילט, אז זיין פערבאנד האט פרא-טעסטירט ביים רייכס-פרעזידענט געגען דער אנ-ווענדונג פון ארישער-פאראגראף אין מיליטער.

אז די דייטשע יודען זאלען אלס א טייל פון זיי איז דער רייכס-בונד פון יודישע פראנט-סאלדאטען פראטעסטירען געגען אלין, וואס דער היטלער רעזשים פעראורדענט נאר בכדי עפענטליך צו ענטעהרען די יודישע בעפעלקערונג, איז א זעלבסטפערשטענד-ליכקייט. די בעזונדערע אקציע פון בונד, וואלט מען געקענט אפילו, בעהמענדיג אין אכט די הערשענדע פערהעלטנישען, אנרופען א מוטיגע, אבער צום בעדויערען ביי א סך דייטשען — איז אויך ביי די יודישע פראנט-קעמפער דער קריגערישער קאמפס-מוט גרעסער אלס זייער ציווילער קוראזש. ד"ר לעווענשטיין האט נעמליך אין זיין רעדע ווייטער גע-זאגט: אלס סאלדאטען זענען מיר געהארכזאם און געוואוינט צו לאיאליטעט בנוגע דער מאכט. אונזער אויפבוי-ארבייט מוז געהען גאנץ אין די ראהמען און ווילענס ריכטונג פון דער מלוכה, מיר זענען ווייט דערפון צו שטרעבען צוריקצושטעלען די פרי-הערדיגע בעדינגונגען".

די פריהערדיגע בעדינגונגען צוריקצושטעלען איז וואס ד"ר לעווענשטיין איז נישט פעראינטערע-סירט, דאס זענען: די מענשליכע, סאציאלע און בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג פון די דייטשע יודען. זיי זענען ענטשטאנען פון דער פרייהייטליכער אויפ-פאסונג פון די דעמאקראטישע אידעען. אבער די אידעאלען פון דער מענשהייט, דער קאמף געגען גייסטיגער אונטערדריקונג אינטערעסירען דעם ד"ר לעווענשטיין נישט. ער וויל נאר מיטמאכען דאס שפיל אין סאלדאטען. מענשען וואס טראכטען אזוי פערדינען דעם גורל, וואס זיי האבען אין דייטשלאנד. ווייל אייגענטליך זענען זיי נישט מעהר ווי געשטער-טע נאציאנאל-סאציאליסטען.

דער אנשטענדיגער טייל פון די יודען, וואס וואוינט נאך אין דייטשלאנד, האט נישט די מעגליכ-קייט, אונטער דעם טעראר פון דעם היטלער רע-זשים, ארויסצוווייזען די פערבינדעטע פעראכטונג דעם ד"ר לעווענשטיין און זיינע חברים לדעה, וואס עס פיהלען אהן שום ספק אלע אויפריכטיגע דייטשען, אהן אונטערשייד יודען אדער קריסטען. מיר אבער מיר אבער רופען זיי פון דרויסען א שטארקען „פוי, צום טייוועל!" אין דעם פאטערלאנד אריבער, וואס די שענדען מיט זייער פערהאלטען נאך מעהר ווי די ארישע נאציס.

אין די פעראייניגטע שטאטען גרייט מען זיך שוין צום וואהל-קאמף

אין נאוועמבער פון לויפענדען יאהר וועלען פארקומען אין די פעראייניגטע שטאטען וואהלען צום קאנגרעס וועלכע וועלען זיך בעציהען אויף אלע דער-פוטאטען און א דריטעל סענאטארען, הגם צו די וואהלען האבען מיר נאך אייניגע חדשים ווערט שוין אבער איצט געפיהרט א שטארקע פראפאגאנדע סיי מצד די רעפובליקאנער, ווי אויך מצד די דער-מאקראטען, מיט'ן ציל צו בעקומען, וואס א גרעסערע צאהל שטימען ביי די וואהלען.

די דעמאקראטען בעמיהען זיך צו דיסקאנטי-רען אויף זייער חשבון דאס אלץ, וואס איז אין משך פון רוזוועלטס הערשאפט דערגרייכט געווארען אין קאמף מיט'ן קריזיס לטובת דער בעפעלקערונג. קודם-כל קומט דא אין בעטראכט די געזעלשאפט-ליכע און ווירטשאפטליכע ערובערונגען, ווי דאס אפ-שאפען די ארבייט פון קינדער, בעגרענצונג פון דער ארבייט פון פרויען, די פערקלענערונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט, פערגרעסערונג פון די לוינען העכערונג פון די פרייזען הויפטזעכליך אויף די לאנדווירטשאפטליכע ארטיקלען, פרייהייט פון אר-גאניזאציע פאר די ארבייטער א.א.וו.

די רעפובליקאנער דאגעגען בעמיהען זיך דאס אלץ אפצושוואכען זיי ערקלערען, אז די בעסערונג אין ווירטשאפטליכען לעבען פון די פעראייניגטע שטאטען איז פונקט אזוי ווי אין אנדערע לענדער, נישט קיין רעזולטאט פון די אדער יענע הילפס-מיטלען, נאר גיכער א רעזולטאט פון די טעטיגע פרייע עקאנאמישע כוחות, וועלכע ווייזען איצט אין דער ריכטונג פון א גוטער קאניונקטור, פונקט אזוי ווי מיט א פאר יאהר צוריק האבען זיי געווירקט אין דער ריכטונג פון קריזיס. זיי פערזיכערען, אז די בעסערונג אין דער ווירטשאפטליכער לאגע געוואלט געקומען אויך אהן רוזוועלטס רעפארמען און להיפוך, לויט זייער מיינונג, האבען נאך א טייל פון די רעפארמען אפגעהאלטען די שנעלערע ענטוויקלונג אויף פערשידענע געביטען.

קריטיקירענדיג די בעדייטונג פון רוזוועלטס רעפארמען, שטעלען אבער די רעפובליקאנער נישט אקעגען א אייגענעם פאזיטיווען פראגראם. דער פרעזידענט פון רעפובליקאנישען וואהל-קאמיטעט, פלעטש-ער, האט פערעפענטליכט א וואהל-פלאטפארם פון זיין פארטיי אין וועלכען עס ווערט אבער גארנישט געזאגט. עטליכע צוואנציג פאראגראפען זענען גע-ווידמעט די נעגאטיווע לאזונגען, וואס זענען בעש שטימט אויף דער קריטיק און פעראורטיילונג פון רוזוועלטס טעטיגקייט, און נאר איין פאראגראף ענט-האלט א פאזיטיווען מאמענט, וועלכער איז איבעריי-גענס אויך נישט אינגאנצען קלאר.

אבער דאך איז די וואהל-סיטואציע אין איצ-טיגען מאמענט נאך נישט אינגאנצען קלאהר; פונקט ווי עס איז אויך נישט קלאהר די ווירטשאפט-ליכע לאגע. די צאהל ארבייטסלאזע, הגם בעדייטענד קלענער ווי פאריאהרען, איז נאך אלץ גענוג גרויס און בעטרעפט איבער 6 מיליאן. די זומער חדשים זענען פאר דער אינדוסטריע זעהר קריטישע די לאנדווירטשאפט האט אויך זעהר גרויסע שטחים געליטען צוליב דער טרוקעניש. עס פערגרעסערט זיך אלץ דער ווידערשטאנד געגען די ארבייטס-קאדעק סען, ווי אויך געגען דער רעגלאמענטאציע פון דער פראדוקציע אין דער לאנדווירטשאפט, דער אויס-לענדישער האנדעל ריהרט זיך נישט פון ארט און די פולמאכטען פון רוזוועלט אויפ'ן געביט פון צאל-טאריף קענען נאר מיט גרויסע פארזיכטיגקייט אויסגענוצט ווערען — ווייל דערמיט איז פערבינדען די עקספאנסיע פון געוויסע אינדוסטריע צווייגען ביי דער גלייכגילטיגער בעגרענצונג אדער פערניכ-טונג פון אנדערע.

די דאזיגע שוועריגקייטען אין א סך אנדערע און קודם-כל די שטרייקען קענען נישט גורם זיין צו א ווייטערדיגער בעסערונג פון דער ווירטשאפט-ליכער לאגע און דערמיט זענען זיי אויך נישט גינסטיג פאר דער וואהל-קאניונקטור פון די דעמאקרא-טען. דערפון צי אין די זומער און הערבסט-חדשים וועט פארקומען א פערבעסערונג פון דער ווירט-שאפטליכער לאגע וועט אפהענגיג זיין די שטימונג פון די וועהלער מאסען פאר רוזוועלטס אדמיני-סטראציע.

ווי עס זאל אבער נישט זיין דער אויסגאנג פון די וואהלען, איז אבער זיכער, אז די דעמאקרא-טען וועלען ווייטער האבען א מעהרהייט אין ביידע קאמערען. דער סענאט האט איצט 60 דעמאקרא-טען און 35 רעפובליקאנער און 1 פארמער. דא וועט מסתמא קיין ענדערונג נישט פארקומען, ווייל דער-מאקראטען וועלען איצט סענאטארען אין שטא-טען וואס זענען פאר זיי גינסטיג, דאגעגען די רע-פובליקאנער זענען מיט זייערע קאנדידאטען נישט אזוי זיכער. אין פארלאמענט האבען איצט די דע-מאקראטען 313 דעפוטאטען און די רעפובליקאנער 113. ווען די דעמאקראטען זאלען אפילו פערלירען א 40 ביז 80 מאנדאטען, וואס זיי האבען ביי די פריהערדיגע וואהלען געוואונען, וועלען זיי אויך נאך האבען א מעהרהייט.

אבער ווי געזאגט וועט ערשט די ווירטשאפט-ליכע לאגע פון די נאהענטסטע חדשים דעצידירען וועגען דעם אויסגאנג פון די וואהלען אין נאוועמבער. די ווירטשאפטליכע לאגע ווערט אבער וואס אמאל אלץ שווערער. די ריזיגע שטרייק כוואליע וואס געהט איצט איבער די פעראייניגטע שטאטען, זאגט גארנישט און קיין גוטעס פאר רוזוועלטס פארטיי.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעצ

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 19 ז אב תרצ"ד

יולי

זון-אויפגאנג 3.37
זון-אונטערגאנג 7.46

דעלעגאטעז פוז די קלאסעז - פעראיינעז

האבעז פערלאזעז די קאנפערענצ איז דער שטאט-פערוואלטונג מכח די סעזאן-ארבייטער

איבריגע פעראיינעז זענעז איינגעגאנגען אויף די פארשלאגען פוז שטאט-פערוואלטונג

אויף נעכטען האט דער קאמיסאר וואיע-וואדזקי, גערופען א קאנפערענץ מיט די פאר-שטעהער פון די פעראיינען פון די סעזאן-ארביי-טער, וועגען איינצושטעלען פערשידענע פונקטען פון אפמאך, מיט די סעזאן-ארבייטער. פון קלאסען פעראיין זענען אנוועזענד געווען אורבאך, גאלינסקי, נאפיעראלסקי, יאקובטשיק, טשופרינסקי און פאר-שטעהער פון ז.ז., פראצא, פראקעס. דער קאמיסאר לייענט פאר די פונקטען, וועלכע דארפען בעהאנ-דעלט ווערען:

1) לוין-העכערונג, 2) אומזיסטע טראמוואי-בילעטען פאר די, וועלכע וואוינען ווייט פון ארבייטס-פלאץ, 3) די פארשטעהער פון קלאסען-פעראיין האלטען, אז אויפ'ן ערשטען ארט דארף שטעהען די פראגע וועגען צונעהמען צו דער ארבייט 19 ארבייטער און דעלעגאטען, וועלכע זענען געווארען בעזייטיגט צוליב'ן שטרייק, און די פראגע מיט די פרויען, וועלכע זענען בעשעפ-טיגט א טייל 3 און א טייל 5 טאג אין דער וואך און די פראגע וועגען דעם, אז דער מאגיסטראט זאל צאלען א פערזיכערונג פאר די ארבייטער.

דער קאמיסאר דערקלערט, אז די 19 ארבייטער און דעלעגאטען זענען געווארען בעזיי-טיגט פאר טעראר, די לוין-העכערונג מאכט אויס 4 זלאטעס מיט איין גראשען א טאג. דאס הייסט די העכערונג מאכט אויס 13 גראשען אויפ'ן טאג, און וועגען די טראמוואי-בילעטען, דערקלערט דער קאמיסאר וועלען געניסען נאר די ארבייטער, וואס ארבייטען אין סטאקי.

די פארשטעהער פון קלאסען-פעראיין, ווייזען אן, אז די ארבייטער, וועלכע זענען בעשעפטיגט ביים טייך יאשיען האבען זעהר ווייט און מוזען געניסען פון די אומזיסטע טראמוואי-בילעטען.

דער קאמיסאר לאזט דאס איבער צו דער-לעדיגען די קאנצעליאציע-אפטיילונג.

וועגען די פרויען דערקלערט דער קאמיסאר בלייבט אזוי ווי געווען מיטן אונ-טערשיד, וואס די פרויען ארבייטען איין טאג לענ-גער, ווייל זיי דארפען אפארבייטען די שטרייק-צייט.

וועגען דער פראגע פערזיכערונג דערקלערט דער קאמיסאר, וועט דער מאגיסטראט צאהלען בלויז פאר מענער וואס פערדינען די קלענסטע לוינען, דאגעגען פאר די פרויען וואס פערדינען פיל ווייניגער וועט דער מאגיסטראט נישט צאה-לען.

די פארשטעהער פון קלאסען-פעראיין דער-קלערען, אויב דער קאמיסאר וועט נישט צוריק צונעמען צו דער ארבייט די 19 בעזייטיגטע אר-בייטער און דעלעגאטען, וואס זענען בעזייטיגט געווארען צוליב דעם שטרייק, פערלאזען זיי די קאנפערענץ, און וועלען אפעלירען צו די קלאסען-פעראיינען וועגען אונטערנעמען ווייטערדיגע שריט.

די דעלעגאטען פון „פראצא", כ. ד. און פראקעס זענען געבליבען אויף דער קאנפערענץ און האבען מסכים געווען מיט די פארשלאגען פון דער שטאט-פערוואלטונג.

דער שטרייק איז דער טריקא-טאזש-אינדוסטרי ענדיגט זיך

(א) דער לאנגדויערנדיגער שטרייק אין דער טריקאטאזש-אינדוסטרי ווערט שוין ליקווידירט. צו-ליב דעם וואס אלע פעראיינען פון די אינדוס-טריעלער, צווישען זיי אויך פון די לוין-פאבריקאנ-טען, האבען מסכים געווען אונטערצושרייבען דעם קאלעקטיווען אפמאך איז אויף היינט צוגעפרופען געווארען א קאנפערענץ פון ארבייטס-אינספעקטאר, וואו דער שטרייק וועט ענטגילטיג ליקווידירט ווערען.

דער קאנפליקט ביי די בעקער

(א) אין אנהויב פון חודש יולי איז אין די לאדזער בעקערייען אויסגעבראכען א קאנפליקט, צוליב דעם וואס די בעקער-מייסטער האבען גע-קינדיגט דעם ביזאיצטיגען קאלעקטיווען אפמאך. די קאנפערענץ וואס האט דעמאלט געזאלט פארקומען ביים ארבייטס-אינספעקטאר איז גישט צושטאנד גע קומען און אויפן פערלאנג פון די מייסטער איז זי אטגעלעגט געווארען אויפן 19 יולי.

היינט קומט אלזא פאר די קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר און אויב דער אפמאך זאל נישט בעניייט ווערען דארף מען זיך רעכענען, אז ס'וועט פראקלאמירט ווערען א שטרייק פון די בעקער-ארבייטער.

שטרייק פוז פאבריקס-מייסטערס ביי דער פירמע ריכטער

(2) אין דער פאבריק פון דער פירמע יוזעף ריכטער האט אויסגעבראכען א שטרייק פון די פאבריקס-מייסטערס, אזעלכע זענען פערהאן אין דער פאבריק 25.

די מייסטערס האבען זיך נישט געוואלט לא-זען רעדוצירען דאס געהאלט מיט 15—20 פרא-צענט, ווי די דירעקציע האט דאס געוואלט. צוליב דעם וואס די שטרייקענדע האבען צווישען זיך נישט געקענט אדורכקומען האבען די מייסטערס געבעטען דעם ארבייטס-אינספעקטאר צו אינטער-ווענירען לטובת די מייסטערס.

ברידער אדאמאוויטש האבעז פערלאזעז לאדז

(—) נעכטען האבען די ברידער אדאמאוויטש פערלאזען לאדז און אפגעפלויגען קיין בידגאשטש.

נאך א פריהשטיק אין גראנד-האטעל זענען די פליהער אין בעגלייטונג פון פארשטעהער פון דער מצבה און „לאפפ" אוועק אויפ'ן פליה-פלאץ.

אויפ'ן וועג זענען זיי בעגעגענט געווארען דורך דעם גרויסען עולם, וועלכער האט זיך פער-זאמעלט אויף די גאסען.

די געסט זענען אפגעפלויגען מיט א ספע-ציעלען מיליטער-עראפלאן, וועלכער איז פאר זיי בעווען צוגעגרייט.

אורלוביעז

דער וויצע-פרעזעס פון קרייז-געריכט און נאטשאלניק פון שטאטישען געריכט ה' וועצסיל איז ארויסגעפאהרען אויף אורלויב. איהם פערטרעט דער ריכטער פיאטראווסקי.

* * *

ס'איז צוריקגעקומען פון אפרוה-אורלויב און צוריק איבערגענומען זיין אמט דער לאדזער וויצע-סטאראסטא יגנאצי ראשיצקי.

אפטייקעז

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאס-פערקיעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש (קא-פערניקא 26), י. זונדעל עוויטש (פיעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און וו. שאט (פשעיאזד 19), מ. לי-פיעץ (פיעטריקאווער 193), ריכטער און לאבאדא 11 ליסטאפאד 86.

שרפה פוז א וואוין-הויז

האט אויסגעבראכען איז צענטער פוז שטאט

(2) נעכטען ארום 2 ביינאכט איז אויפ'ן בוידעם פון וואוין-הויז אויף דאווברטשיקוב 23 אויסגעבראכען א שרפה, וועלכע האט ארומגענומען א פאגיק צווישען די לאקאטארען, וואס זענען אויפ-געוועקט געווארען פון שלאף.

באלד איז אנגעקומען די דריטע אפטיילונג פון די פייערלעשער, וועלכע ס'האט זיך איינגע-געבען די שרפה צו לאקאליזירען. ס'איז פערברענט געווארען דער דאך און 40 טויבען, וועלכע הא-בען זיך געפינען אין א טויבען-שטייג אויפ'ן בוי-דעם. ס'זענען אויך בעשעדיגט געווארען עטליכע וואוינונגען אויפ'ן דריטען שטאק.

די סיבה פון דער שרפה איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

זעלבסטמארדען

(א) אין דער אייגענער וואוינונג אויף קוויאט-קאווסקיעגא 14 האט זיך פערסמט מיט סובלימאט די 42-יעהריגע זענאביא נאלאסקא. די זעלבסט-מערדערין איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די סיבה פון זעלבסטמארד איז פאמיליען-סכסוכים.

דעלעגאציע פוז יודישע און קריסטליכע מארק-הענדלער

ביים רעגירונגס-קאמיסאר וואיעוואדזקי

(ב) נעכטען איז א דעלעגאציע פון יודישע און קריסטליכע הענדלער אויפ'ן גרינעם מארק בראש מיט ראט. פ. כאריי אויפגענומען געווארען דורכ'ן רעגירונגס-קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי וועגען פאלגענדע ענין:

לעצטענס, ווי מיר האבען שוין געשריבען, ווערען געמאכט כסדר'דיגע קאנטראלעס אויף די מערק, צי די הענדלער האבען אויסגעקויפט פאר-טענטען. די וואס האבען נישט קיין פאטענטען ווערט פאר'חתמעט די סחורות, אבער ס'איז פערהאן א פא"שריפט, אז ארימע הענדלער קענען זיך ווענדען וועגען בעפרייען זיי פון פאטענטען, די שט"ער-אמטען אאיילען זיך אבער נישט נאכצוקומען די ביטעס, צוליב דעם האט די דעלעגאציע געבעטען דעם רעגירונגס-קאמיסאר, אז ער זאל ווירקען, אז די פינאנץ-קאמער זאל ליבעראל בעהאנדלען די ביטעס וועגען בעפרייען פון פאטענטען די ארימע הענדלער אויף די מערק.

דער רעגירונגס-קאמיסאר האט צוגעזאגט גינ-סטיג צו ערלעדיגען די ביטע פון דער דעלע-גאציע.

פארבערייטונגען צום ווינטער-סעזאן אין דער באנוועל-בראנזשע

צוליב דער פערפלייצונג איז גאליציען ווערען ערווארט באנקראטען

הגם מיר האלטען שוין אין לאדז ערב דעם ווינטער-סעזאן, הערשט אבער נאך אויפן מארק פון פערטיגע באנוועל-סחורות א פולשטענדיגער שטילשטאנד. דאס ערקלערט זיך קודם-כל מיט דער האסע אויף רויהען באנוועל. ביז איצט האט אויך די האסע אויף רויהען באנוועל נישט געהאט קיין השפעה אויף די פרייזען פון באנוועל-סחורות. עס אונטערליגט אבער נישט קיין ספק, אז ביים פעסטשטעלען די פרייזען אויף די ווינטער-סחורות, וועט דאס שטייגן פון די פרייזן פון באנוועל מוזען גענומען ווערען אין דער קאלקולאציע. ביז איצט הערשט נאר א קליינע נאכפראגע אויף באנוועל-סחורות, וואס גצהען געוועהנליך א גאנץ יאהר, ווי למשל בעטציג, האנטיכער, איבערציג א. א. וו. הגם עס הויבען זיך שוין אן צו בעווייזען שוואכע בעשטעלונגען אויף ווינטער-סחורות, איז אבער צו קיין גרעסערע טראנזאקציעס נאך נישט געקו-מען, צוליב דער אפווארטענדער שטעלונג פון די פאבריקאנטען. דערווייל ווערט אינטענסיוו געאר-בייט ביים אויספערטיגען קאלעקציעס פון די ווינ-טערדיגע סחורות. זיי וועלען פערטיג ווערען נישט פריהער ווי אין חודש אויגוסט און ערשט דאן, אפהענגיג פון דער קאניונקטור אויף רויהען באנ-וועל, וועלען פעסטגעשטעלט ווערען די פרייזען.

וואס שייך די אויסזיכטען אויף דעם ווינ-טער-סעזאן, איז איצט שווער עפעס פאראויסצוזע-הען. עס איז אבער זיכער, אז צוליב דער קאטא-סטראפאלער פערפלייצונג אין גאליציען, וועלען די דארטיגע סוחרים קיין גרויסע קניות נישט מא-כען. מען ערווארט, אז עס וועלען איצט זיין א סך באנקראטען פון גאליציען. צוליב דעם אבער וואס די אומזאצען מיט זומער=סחורות, זענען נישט געווען קיין גרויסע, איז לאדז אין גאליציען איצט נישט זעהר שטארק אנגעזשירט.

א דינסטמיידעל האט אנגעשטעקט א 10-יעהריג יונגעל

מיט א וועגערישער קראנקהייט

8 חדשים טורמע פאר „מיאוסע מעשים" מיט מינדעריעהריגע

(2) דעם 23 פעברואר ה. י. האט וואטשעק וואטשעאוויסקי פון ציגעל-גאס 10 פעסטגעשטעלט ביים 10-יעהריגען זוהן עפיס א פערדעכטיגע קראנק-הייט. דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז דאס קינד איז קראנק אויף א וועגערישער קראנקהייט.

וואטשעאוויסקי האט וועגען דעם מיטגעטיילט דער פאליציי, די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דאס יונגעלע איז שטענדיג געווען ביי זיין יו-דישער קאלעגע פאעלמאן אין דער וואוינונג. ווייטער איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז ביי די פאע-געלמאנס האט געדינט די 23-יעהריגע העלענא גוזשעשניאק, וועלכע האט, בעת איהרע בעלי-בתים זענען נישט געווען אין שטוב, אפגעטאן מיט די יונגעלעך זעהר נישט שיינע מעשים, פאע-געלמאנען האט גארנישט געשאדט בעת וואטשע-קאווסקי איז אנגעשטעקט געווארען מיט א וועגערי-שער קראנקהייט.

העלענא גוזשעשניאק איז ארעסטירט געווארען, בעת דער געריכטס-אויספארשונג איז אנגעלירט גע-ווארען געגען גוזשעשניאק דער פראצעס פאר אנ-שטעקען דאס קינד מיט וועגערישער קראנקהייט, ווייל ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז זי האט זיך נישט אפגעגעבען קיין חשבון דערפון, אז זי איז קראנק אויף א וועגערישער קראנקהייט.

זי איז אבער בעשולדיגט געווארען אין אויס-פיהרען מיאוסע מעשים מיט מינדעריעהריגע קינ-דער, נעכטען איז פארגעקומען איהר פראצעס, דער פרא-צעס איז פארגעקומען ביי פערמאכטע טירען. דאס געריכט האט די בעשולדיגטע פערמשפט אויף 8 חדשים טורמע פאר „ליבעס-טאטען" מיט וואטש-עאוויסקי'ן און אויף 6 חדשים טורמע פאר מיאוס'ע מעשים מיט פאעלמאנען, צוזאמען האט גוזשעשניאק בעקומען 8 חדשים טורמע.

DR.

L. Czarnożył

האט זיך איבערגעצויגען אויף

62 פיעטריקאווער 62

און ארדינירט איצט אין טשעכאטשינעס

ווילע קאשטושקא

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאנד-לונג און קאסמעטישע בעהאנדלונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 ביי טאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr.

Wołkowyski

האט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02

נצהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע

נעמט אהן פון 8—12 ביי טאג, 4—6 און פון 7—8.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט, זונטאג פון 11—2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

וויכטיגע ערקלערונג פון העכסטן געריכט וועגן דעם דעטייל=פערקויף אין דעמזעלבן לאקאל

דאס העכסטע געריכט האט בעטראכט א פראצעס וועגן נישט האבן א בעזונדערן פאטענט אויף א דעטייל פערקויף פון די אייגענע אויסארבייטונגען. עס איז אינטערעסאנט, אז דאס העכסטע געריכט האט איינגעפיהרט א נייע דעפיניציע פון בעגריף לאקאל — איינגאנצן א אנדערן פון דער ביזאיצטיגער אונטערפרעטאציע פון דער שטייער=אמט.

די טענות פון העכסטן געריכט זענען פאלגענדע:

1) א דעטייל און קליין פערקויף פון די פראדוקטען פון דער אייגענער פאבריקאציע אין דעמזעלבן לאקאל, וואו עס געפינט זיך די פאבריק קען נישט בעטראכט ווערען אלס א בעזונדערע אונטערנעהמונג, אפילו ווען פאר דעם פערקויף ווערט בעשטימט א ספעציעל צימער, אבער מיטן בעדינג, אז דאס צימער געפינט זיך אין די גרעניצען פון געדונגענעם לאקאל.

2) א בעזונדער צימער אין וועלכען עס קומט פאר דער דעטייל און קליין-פערקויף אויב עס איז אפגעטיילט פון די צימערען אין וועלכע עס געפינט זיך די אינדוסטריע-אונטערנעהמונג, מיט א וואוין=הויז — טרעפ, טרעפען א. אז. וו. איז נישט קיין מניעה צו אנערקענען, אז דער דעטייל און קליין-פערקויף קומט פאר אין לאקאל פון דער אינדוסטריע אונטערנעהמונג.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ ציגעל-גאס 27 טעלעפאן 112-25

גאסטשפילען פון דעם גרעסטען אמעריקאנער סטאר, דער שטאלץ פון דער אפערעטע, דעם ראמאנטישען ליבהאבער און זינגער

מיכאל מיכאלעסקא

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אווענד

נור 1 גרויסע הגהה=און פאלקס=פארשטעלונג

איינהייטליכע רעוועלאציע=פרייזען נור 1 זל.

אלע בילעטען אין פארטער

„דער ישיבה=בחור“

לעצטע וואָך ס'שפילט: אביגדור'ל, דער ישיבה-בחור — מיכאל מיכאלעסקא; ר' טודרוס—י. פישער; דבורה—חנה לעווין; שלום דיין—מ. שאדאווסקי; בצלאל גבאי — י. טופמאן; אסתר'ל—ראזא סאנדלער; פיצע שמש—שלמה קוטנער; ציגעלע—ל. יאקובאוויטש; ביינישעל—ג. לעמבערגער; חנה'לע—ד. רובינא; גיטעלע שרייער—ש. צווילך.

נאך דער פארשטעלונג א גרויסער דיווערטיסמענט

מיט'ן אנטייל פון: פאניא רובינא, יעקב פישער. לאלא יאקובאוויטש, ג. לעמבערגער, ש. צווילך און אנדערע.

בעזארגט אייך מיט בילעטען. געדענקט! אלע בילעטען נאר 1 זל.

רעסטאראנען, מלעטשארניעס און צוקערניעס, וועלכע פערקויפען לעבענסמיטעל אויף ארויסצוטראגען

מוזען געשלאסען ווערען 7 א זייגער אווענד

(2) די לאדזשער סטאראסטווע האט ערהאלטען א פעראָרדנונג וועגען דעם, ווען מ'דארף שליסען די פערשידענע רעסטאראנען און מלעטשארניעס.

לויט דער דאזיגער פעראָרדנונג מוזען די רעסטאראנען, וועלכע פערקויפען אויך לעבענס=מיטעל-ארטיקלען אויף ארויסצוטראגען צוגעמאכט ווערען 7 א זייגער אין אווענד.

ביז 11 א זייגער קענען אפען זיין נאר די רעסטאראנען, מלעטשארניעס א.א.וו. וואו די קאנסומציע קומט פאר נאר אויפ'ן ארט.

ארויפירער גנב גאסטראלירט אין לאדז און פערדינט זיך... 5 יאהר טורמע

(2) דעם 28 נאוועמבער האבען אין דער וואוינונג פון וויקטאריא פסורקא אויף זשרודלאווא 26 אנגעקלאפט אין דער טיר 2 פערשוינען, פסורסקא האט געעפענט די טיר און אין שטוב זענען אריינגעקומען 2 פערשוינען, איינער פון זיי האט אנגעהויבען די פסורסקא צו שטיקען ביים האלז, פערלאנגענדיג, אז זי זאל זיי געבען 100 זלאטיס.

די פרוי האט נאך בעוויזען צו מאכען אן אלארם און די פערשוינען זענען ענטלאפען.

די פאליציי האט אנגעהויבען אן ענערגישע אויספארשונג און ס'האט זיך איינגעגעבען צו פערהאלטען איינעם פון די באנדיטען א געוויסען טאמאש מאראק.

מאראק איז שוין 9 מאל געווען בעשטראפט פאר פערשידענע שווינדלערייען און גנבות, לעצטענס איז ער אפגעזעסען א „זיראק“ אין לענטשיץ און בעקומען אן אפרוהע-אורלויב אויף 3 חדשים, בעת'ן אורלויב האט ער טאקע אויסגעפיהרט דעם אנפאל.

נעכטען איז מאראק געזעסען אויף דער געשולדיגונגס-באנק, ער האט זיך נישט מודה געווען און ערקלערט, אז די פרוי פסורסקא איז איהם שולדיג געווען 90 זל. אזא איינעם גלויבט מען אבער נישט און מאראק איז פערמשפט געווארען אויף 5 יאהר טורמע און פערלירען די רעכט.

דאס סימולירען משוגעת האט איהם וועניג=וואס געהאלפען

2 יאהר אין טורמע וועט ער דאך מוזען אפזיצען

(2 בשעתו האבען צוויי חברה-לייט, מאקסימיליאן וועגדלעווסקי און לוציאן גאיוראינסקי מיט דער הילף פון אניעלא שטענצל פערנארט א געוויסען יוזעף שימאנסקי אין רעסטאראן אויף זאמענהאף-גאס 17, דארט האט די שטענצעל איהם עפיס אריינגעשיט אין וויין, דערפון איז שימאנסקי איינגעשלאפען, די חברה-לייט האבען שימאנסקין אוועקגעפיהרט אין א פרעהליך הייזעל, ווען שימאנסקי האט זיך אויפגעכאפט זענען זיינע „פריינד“ שוין נישט געווען דערפאר האט שימאנסקי בעמערקט, אז איהם פעהלט דער פאטפעל מיט 4500 זלאטיס. שימאנסקי האט וועגען דעם באלד געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט די באנדע פערהאלטען, בשעתו איז פארגעקומען זייער פראצעס, גאיוראינסקי איז פערמשפט געווארען אויף 3 יאהר טורמע, שטענצעל אויף א יאהר, וועגדלעווסקי'ס פראצעס איז אפגעלעגט געווארען, ווייל ער האט ארויסגעוויזען סמנים פון משוגעת, ער איז אוועקגעשיקט געווארען אין קאנאבקע אויף אבסערוואציע. דארט האבען די דאקטוירים אבער פעסטגעשטעלט, אז וועגדלעווסקי איז געזונד ווי א פערד און ער מאכט זיך נאר משוגע, נעכטען איז דעריבער פארגעקומען וועגדלעווסקי'ס פראצעס. ער איז פערמשפט געווארען אויף צוויי יאהר טורמע.

סאוויעטישע בעשטעלונגען אויף טעקסטיל=סחורות ווערען ערווארט אין לאדז און ביאליסטאק

(2) ווי דער פעראיין פון די גרויס-אינדוסטריעלער אינפארמירט אונז האט דער נייער קאנטינגענט אויסטויש און צאל-בעשטימונגען צווישען פוילען און סאוויעטען ארויסגערופען אין די קרייזען פון דער טעקסטיל-סינדוסטרי א גרויסע צופרידענהייט.

אין קאנטינגענט זענען אויך אריינגעשטעלט געווארען טעקסטיל - ארטיקלען, וואס קען ברענגען צום אויפלעבען דעם טעקסטיל-עקספארט קיין סאוויעט-רוסלאנד.

א חוץ לאדז ערווארט אויך סאוויעטישע בעשטעלונגען די שטאט ביאליסטאק. מ'דארף רעכענען, אז שוין אין דער נאהענטסטער צייט וועלען די סאוויעטען מאכען בעשטעלונגען אויף טעקסטיל-סחורות אין לאדז.

בעפרייט 11 „ארענדאווניק“-אגיטאטארען

(2) דעם ערשטען יוני האט זיך אין נאס בעוויזען אן אויטא, אין וועלכען ס'האבען זיך געפינען 11 שקצים, וועלכע האבען אויף א הויכען אופן געשריגען און גערופען צו קויפען און פערשפרייטען דעם „ארענדאווניק“. צוליב דעם וואס די חברה-לייט האבען בעת מעשה געהעצט און געטומעלט זענען זיי פערהאלטען געווארען און די סטאראסטווע העט יעדען פון זיי פערמשפט אויף 7 טעג ארעסט.

די פערמשפטע האבען אפעלירט און נעכטען איז פארגעקומען זייער פראצעס. דער פערטיידיגער פון די אנגעקלאגטע האט געטענה'ט, אז פאר דעם פערברעכען דארף מען אנקלאגען דעם „ארענדאווניק“ און נישט די בעשולדיגטע, ווייל זיי האבען נאר אויסגעפיהרט אן'אויפטראג פון דער אדמיניסטראציע, פון וועלכער זיי האבען בעקומען בעצאהלט.

דאס געריכט האט מסכים געווען מיט די אויספיהרונגען פון אדוואקאט און אלע אנגעקלאגטע זענען בעפרייט געווארען.

אומגליקס-פאלען

(א) אויף קאשטשושקי גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אן'אויטא די 6=יעהריגע אניעלא סטאשעווסקא פון זשאביע 4. די פאגאטאוויע האט דאס קינד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* *

אויף דער באהן-ליניע ביים קושעשניצוויטש (שעראדזער קרייז) איז דער גייסטיג קראנקער טשעסלאוו קריסטקא אהן אויפזיכט ארויף אויף דער באהן-ליניע. דער אנקומענדער צוג פון קאליש האט טשעסלאוו'ן פשוט צוריבען אויף טויט.

* *

אויף זגזשעווסקא 71 איז בעת'ן רייסען אויבס ארעפגעפאלען פון א בוים דער 49-יעהריגער זיגמונט קאלושינסקי און צובראכען ביידע פיס. די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

א ביאליק-אקאדעמיע

מאנטאג דעם 16.7 איז פארגעקומען אין זאל פון ברית הצה"ר 6 שערפניא 2 א גרויסע טרויער=אקאדעמיע געווידמעט חיים נחמן ביאליק.

עס האבען גערעדט אין העברעאיש: פרעזעס נירענבערג, אינזש. לובלינסקי און ד"ר ג. עלפערן.

נייע שול-ביכער וועלען זיין פערפליכטענד אין א יאהר ארום

(2) ווי ס'אינפארמירט אונז דער שול-אינספעקטאר, וועלען אין צוזאמענהאנג מיט דעם רעאליזירען דעם וויטערדיגען עטאפ פון נייעם שול-געזעץ, אין יאהר 1935/36 איינגעפיהרט ווערען נייע שול-ביכער אין דער פירטער און 7-טער קלאס פון די פאָווסעכנע שולעס און אין דער דריטער גימנאזיאל=קלאס.

די נייע ביכער וועלען אזוי ארום זיין פערפליכטענד ערשט אין א יאהר ארום.

קוואליפיצירטע

בוכהאלטערס

איינצופיהרען און צו פיהרען האנדעלס=ביכער

עמפפעהלט

דער לאדזשער פראפעסיאנ. האנדעלס, אינדוסטרי און ביורא=אנגעשטעלטען=פעראיין

פיעטריקאווער 61, טעל. 190-05

דער סעקרעטאריאט איז עפען פון 6—9 אווענד.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — —		86.00
3 פראצענטיגע בודאוולאנע	—	45.00
4 „ דאלארובקא	—	531.0
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)		67.75
5 „ ווארשאווער פ.-ב.	1934	58.00
5 „ לאדזער	„ „	51.00
ענגלישער פונט —	— —	26.66
דאלאר אפיצ.	5.28 נישט אפיצ. —	5.25
גאלד-דאלאר —	— — —	8.92
גאלד-רובל —	— — —	4.60
דייטשער מארק —	— —	1.97

מיכאל מיכאלעסקא אין „ישיבה בחור“

היינט ווערט געגעבען א גרויסע פארשטעלונג מיט מיכאל מיכאלעסקא, ס'ווערט געגעבען דער „ישיבה בחור“. נאך דער פארשטעלונג וועט געגעבען ווערען א גרויסער דיווערטיסמענט מיט אנטייל פון די בעליבטע ארטיסטען פאניא רובינא, יעקב פישער, לאלא יאקובאוויטש, ג. לעמבערגער און ש. צווילך.

די פרייזען אויף די היינטיגע פארשטעלונג זענען איינהייטליכע: דער גאנצער פארטער קאסט 1 זל. פאר יעדען פלאץ.

מארצעלי נוימילער אין „העלענאוו“

זונטאג, דעם 22 יוני וועט פארקומען אין העלענאוו א גרויסער פריהמארגען-קאנצערט מיטן אנטייל פון יונגען פידעל-ווירטואז מארצעלי נוימילער, וועלכער האט בעקומען אן'אויסצייכנונג אויפן קאנקורס אין ווארשא.

נוימילער וועט שפילען טשאיקאווסקי'ס קאנצערט. סאראסאטעס „ציגוינערוויזע“ א.א.

דער פולהארמאנישער ארקעסטער אונטער דער דירעקציע פון דיר. ס. פיעטרושקא וועט שפילען א גאנצע רייה אנ'ערקענטע קאמפאזיציעס.

ראטעוועט אייער געזונד!

קראנקע אויף רופטורעז (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

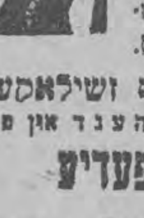

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

פעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעס. — גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177=09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג, צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק=בריף.

(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

ריכטיג בעצאהלט...

דייטשע פרוי גיט אריין איהר יודישען מאן אין א קאנצענטראציע-לאגער

(א בריף פון בערלין)

דער יוד אלפרעד האט געהאט א שוואכקייט גאר צו בלאנדע דייטשקעס. ער פלעגט נאך זיי אויסגעהען פון בענקעניש...

אט, למשל, אין דעמזעלבען געשעפט, וואו ער האט געארבייט, זענען געווען אנגעשטעלט אויך עטליכע יודישע מיידלעך. צוויי פון זיי זענען געווען זעהר בע'חנ'ש, אבער זיי ביידע זענען געווען ברונעטקעס, און אלפרעד'ס מאנסבילשע אויגען זענען דאס נישט געווען קיין לאקענדע פארבען.

ער האט זיך געחבר'ט לויטער מיט בלאנדע דייטשקעס. א יודיש מיידעל איז קיינמאל נישט געקומען פאר איהם אין אנבעטראכט. אז ער פלעגט נישט קאנען בעפריינדען מיט איין דייטשקע, האט ער זיך אויסגעזוכט אנ'אנדערע, קנאפ בלאנדע דייטשקעס זענען דען פערהאן אין בערלין? די דייטשקעס, ווידער, פון זייער זייט, האבען אויך געזוכט מעהר פריינדשאפט מיט א יודישען יונגענמאן. זיי האבען מן הסתם געהאט זייער ערקלערונג פאר דעם.

אלפרעד איז אזוי לאנג ארומגעגאנגען מיט דייטשע פריינדינעס, ביז ער האט זיך ענטשלאסען מיט איינער פון זיי צו הייראטען. דאס איז געווען די, וועלכע ער האט געקענט א צוויי יאהר צייט. קיין גרויסע פערשוין איז זי נישט געווען, כאטש זי איז געווען בלאנד. נאר וואס דען? זי, ליזע, האט פערשטאנען, חי איהם צו נעמען. זי איז געווען נישט קיין נארישע דייטשקע און האט געקענט אלע שוואכע זייטען זיינע. זי פלעגט שטענדיג צילען אין זיין שוואכסטען פינטעל און קיינמאל נישט פערפעהלען. און דאס האט איהם, אלפרעד'ן, אזוי שטארק געקיצעלט, עס האט איהם הנאה געטוהן. ער איז געווען זיכער, אז זיין ליזעל (אזוי האט ער זי שטענדיג גערופען) טוט עס אויס לויטער ליבע צו איהם. אזוי פערבארט איז ער אין איהר געווען.

אלפרעד'ס מוטער (קיין פאטער האט ער מעהר נישט געהאט) איז פון אנהויב אן געווען געגען דעם שידוך. איהר צוקונפטיגע שנור איז איהר גלייך פון ערשטען אויגענבליק נישט געפעלען געווארען. איהר הארץ האט געזאגט, אז דאס איז נישט קיין פאסענדע ווייב פאר דעם זוהן איהרען. דערביי איז גאר נישט וויכטיג געווען, וואס יענע איז א גוי'ע. דערמיט, כאטש ער איז איהר געווען נישט לייכט, האט זי ווי עס איז שוין שלום געמאכט. וואר'ום ביי איהרע באהענטסטע יודישע בעקאנטע איז אויך די זעלבע זאך: מען איז זיך מחתן מיט גוים. דאס איז שוין אזוי אריין אין דער מאדע. אפשר פערלאנגט עס אויך דער גייסט פון דער צייט. פון יודישקייט איז מען אפגעפרעמדט. עס איז נישטא מעהר קיין פעסטער אנהאלט. קלאמערט מען זיך אן אלץ. וואס קומט פון „יענער זייט", צי עס טויג יא, צי עס טויג נישט. אין אזא קלאמערען זיך שיינען צו זיין די געמישטע חתונות.

דער פונקט פון „געמישטקייט" וואלט פאר אלפרעד'ס מוטער נישט געווען אזוי וויכטיג, ווי עפעס אנדערש. זי האט געפיהלט צו דער דייטשקע אנ'אנטיפאטיע. ליזעל איז איהר געווען אונסימפאטיש. ליזעל'ס חניפה איז איהר געווען דערווידער. דאס האט זיך שלעכט אפגערופען אויף איהרע שוין אהן דעם שוואכע נערווען.

האט זי, די מאמע, געפרובט אפרעדען אלפרעד'ן פון חתונה האבען מיט ליזעל'ן. וויפיל האט זי דאס מיט איהם נישט איינגע'טענה'ט! יעדעס מאל ווען עס איז ארויסגעקומען ריד וועגען דעם, האט זי איהם געווארענט געגען דער „בלאנדער בעסטיע"! היט זיך פאר איהר, פלעגט זי איהם זאגען, דו וועסט מיט איהר קיין לייכט לעבען נישט האבען. דו וועסט אליין חרטה האבען. דעמאלסט וועט אבער זיין צו שפעט. איבעריי'לייג זיך בעצייטענס!

דער מאמע'ס ריד האבען קנאפ וואס געהאלפען. ווייל דער זוהנדעלע גופא איז פאר ליזעל'ן געשטאנען פעסט ווי א וואנט. ער האט נישט געלאזט קיין שלעכטס אויף איהר רעדען. די מאמע פלעגט ער ענטפערען, אז זי איז אומגערעכט, אזא ווי ליזע איז גאר אויף דער גאנצער וועלט נישטא. זי פערשטעהט איהם אזוי גוט. זיינער א וואונק איז פאר איהר געבוט. וואו וועט ער א בעסערע ווייב געפינען? פארוואס איז די מאמע אזוי געגען איהר? זאל זי ליבערשט אפווארטען און זעהן.

אלפרעד, פערשטייט זיך, האט זיינס אויסגעפיהרט. ער האט מיט ליזעל'ן חתונה געהאט. די הייראט איז געווען ציוויל. קיין רעליגיעזע צערעמאניע איז נישט פארגעקומען, יעדערער פון זיי איז פערבליבען ביי זיין גלויבען. אזוי האבען זיי אפגעמאכט צווישען זיך. אזוי איז אויך געווען דער פאל ביי די מעהרסטע געמישטע חתונות אין דייטשלאנד: געמישט אין לעבען און בעזונדער אין גלויבען.

האבען זיך אלפרעד און ליזעל אפגעלעבט אלס מאן און ווייב באלד זעקס יאהר. קיין גרויסע קאנפליקטען זענען פאר דער צייט נישט ארויסגעקומען צווישען זיי. טאמער איז אמאל געווען דערגאנגען צו א שטיקעל מחלוקה, האט זי, ליזעל, פערשטאנען עס צו פערגלעטען. אויף דעם איז זי געווען א גרויסע בריה. זי האט אלעמאל געזוכט צו שאפען דעם איינדרוק, אז זי מיידט אויס יעדען שטרייט, טשעפען. און ער, אלפרעד, איז אויף דעם איינגעגאנגען. זי טשעפעט איהם נישט, טא זאל ער איהר אויך נישט ריכטיג. אנדערש האט ער גאר קיינמאל נישט געגאנגען. ער איז געווען זיכער, אז זי מיינט עס אויפריכטיג קלערע'.

האט זיך אמאל געמאכט א מעשה, או זייבער א גוטער פריינד האט איהם אנפערטרויט א סוד, אז ליזעל האט זיך א געהיימע ליבהאבער אנשטאט צו זיין יענעם דאנקבאר פאר דעם, איז ער גאר ברוגז געווארען אויף איהם. ער האט זיך אויבס גאר נישט געקענט פארשטעלען, פאר קיין פאל האט זיך איהם נישט געוואלט גלויבען, אז דאס זאל זיין אן אמת. פון ליזעל'ס בענעהמען זיך האט ער דאס נישט געקענט זעהן; זי האט אלץ געשפילט די ראלע פון א געטרייער ווייבעל און נישט שלעכט געשפילט. שטענדיג, ווען אלפרעד פלעגט א קוק טאן אויף איהר, האט זי איהם ארויסגעוויזען אויפמערקזאמקייט. ער איז דערפון געווען גליקליך. פון גרויס גליק האט ער נישט בעמערקט, ווי איהרע ליפעלעך ציהען זיך צוזאמען. דאס האט זי געמוזט אליין לאכען וואס פאר א טיפש ס'איז דער געזעצליכער מאן איהרער.

אלפרעד איז געווען צופיל פערנארט אין זיין גוי'שער ווייבעל, ער האט נישט אויפגעהערט צו גלויבען איהר כלומר'שטדיגער אויפריכטיגקייט, וואס פאר א גרונט האט זי דען איהם אומגעטריי צו ווערען? ער איז א גוטער מאן. אלץ, וואס ער פערדינט, ברענגט ער אהיים. ער איז נישט קיין פערשווענדער. דאס מוז ביי ליזעל'ן זיין זעהר אנגעלעגט, ער האט נאך געהאט אפגעשפארט א פאר גראשען. דאס מוז ליזעל אוודאי זוכען צו שעצען. ווי אזוי, אלזא, קען זי האבען קעגען איהם וואס אויסצוזעצען? דעם גוטען פריינט'ס אנפערטרויטער סוד איז דערפאר ביי איהם אין איין אויער אריין און דורכ'ן אנדערען ארויס. ער האט זיך דערפון געמאכט נישט-וויסענדיג. ס'איז איהם אפילו אויפ'ן זינען נישט ארויף צו פערפאלגען די זינדיגע שפורען פון זיין ווייבעל. אזוי אייזען-פעסט האט ער פון איהר געהאלטען.

ליזעל האט אזוי געטריבען איהר שפיל ביז'ן אנקומען פון היטלער'ס „דריטען רייך". ביז דענסמאל האט עס איהר נאך געלונגען. אלפרעד איז געווען פערזארגט מיט היונה, ווערענד איהר פריינד, א „האקענקרייצלער", א נאצי, האט קוים-קוים פערדינט אויף ברויט און וואסער. זי האט איהם נאך געמוזט אונטערשטיצען. צו וואס האט זי געדארפט אוועקגעהען פון א זאטען טיש און צוזאמען מיט יענעם הונגערען? אזא שוטה איז זי נישט געווען, האט זי אפגעווארט, ביז איהר פריינד האט זיך ארויפגעארבייט אין דער פארטיי און איז געווארען דער פיהרער פון א „שטורם-אבטיילונג". דעמאלט האט זי בעשלאסען אפצושפילען דעם לעצטען אקט פון איהר לאנגען שפיל.

געטוהן האט זי עס אזוי: איין טאג פאקט זי איין איהרע זאכען און קלייבט זיך אין וועג אריין. וואס איז? זי פאהרט בעזוכען איהרע א פריינדין. אלפרעד האט איהר נאך געזאגט „פאהר געזונטער הייט!" און מיטגעגעבען איהר א היבשע מטבע פאר דער רייזע און נאך אנדערע הוצאות. וואס טוט נישט א מאן פאר זיין געליבטער ווייבעל!

עס זענען אוועק א פאר טעג. און מיט אמאל אוועקנד-צייט, מעלדעט זיך ביי אלפרעד'ן אין זיין פריוואטער וואהנונג א שטורם-אבטיילונג-פיהרער אין זיין קבאקענדיגען אוניפארם. געקומען איז ער, זאגט ער, צו מאכען ביי איהם א רעוויזיע. די געהיימע פאליציי האט, בעמליך, ערפאהרען, אז ער, אלפרעד, האלט ביי זיך פערשטעקט פאלשע געלד. און איהר אויפטראג איז ער געקומען צו איהם, אום זיך צו איבערצייגען צי ס'איז אמת, צי נישט.

וויפיל אלפרעד האט נישט געלייקענט, האט דאס געהאלפען ווי א טויטען באנקעס. יענער, דער חברה'מאן, האט איבערגעקעהרט די גאנצע שטוב, נישטאיענדיג איז אלע ווינקעלעך, געמאכט האט ער פון אלעם א תל. אלפרעד איז געבעהן געשטאנען א הילפסלאזער. זיין לייב האט אויף איהם געציטערט. וואס האט ער דען געקענט מאכען? ווען ער פרובירט יענעם שטערען, קען ער נאך בעשולדיגט ווערען, אז ער האט געשטעלט א ווידער-שטאנד דער פאליציי-מאכט! איז שוין גלייכער, אז ער טוט גארנישט.

דער סוף איז געווען, אז דער חברה-מאן האט צוגענומען דאס ביסעל געלד אין שטוב, און דעם אייגענטימער גופא האט ער אפגעפיהרט אין קאזארמע פון זיין שטורם-אבטיילונג. דארטען האט ער געקראגען א פיינע פארציע קלעפ. אנ'אנגעמוטשעטעראן צו'הרג'עטען האט מען איהם ארי-בערגעפעקעלט אין א קאנצענטראציאנס-לאגער. דא האט ער שוין געזאלט געפינען רוה. איז עס אבער געווען ווייט דערפון. א קאנצענטראציאנס - לאגער איז א „מקום-מנוחה" אין גאר אנדער זין.

ערשט צוויי חדשים האבען געמוזט אריבער-געהן, ביז אלפרעד האט אין קאנצענטראציאנס-לאגערגעקענט קאנצענטרירען זיינע געדאנקען. איהם איז געווען אלץ אומפערשטענדליך. פארוואס עס קומט נישט זיין ליזעל איהם געוואויר ווערען. זי האט דאך שוין געמוזט זיין לאנג צוריק פון איהר רייזע. וואס עפעס לאזט זי זיך נישט זעהן? עפעס איז עס נישט קיין גלאטע מעשה. און אפשר, הויבט ער זיך אן צו דערמאנען, איז גאר נישט אזוי אומרעכט געווען זיין גוטער פריינד מיט דעם אנפערטרויטען סוד!

ביסלעכווייז, ביסלעכווייז האט ער געכאפט דעם פאדים פון זיינע אפגעריסענע געדאנקען. איהם איז מיט אמאל קלאהר געווארען דער גאנצער צוזאמענ-האנג פון אלע איבערלעבונגען: יענער חברה-מאן איז נישט קיין אנדערער ווי ליזעל'ס געליבטער! געקומען איז ער אין איהר שליחות, אום זי זאל פטור ווערען פון איהם. דאס אלץ האט איהם אפ-געטון זיין געליבטע ווייבעל! זי האט עס איהם גע-לאזט ארעפברענגען אין קאנצענטראציאנס-לאגער! צי איז טאקע נישט גערעכט געווען זיין מאמע, א ליכטיגען גן-עדן זאל זי האבען, מיט איהר ווארנונג געגען דער „בלאנדער בעסטיע"? וואו האט ער די גאנצע צייט זיינע אויגען געהאט? ווי אזוי האט ער געקענט אפלעבען אין אזא ביטערע טעות? ער איז דאך דער גרעסטער חמור!

ווי נאר אלפרעד איז ארויס פון קאנצענט-ראציאנס-לאגער, האט ער זיך געלאזט שיידען פון זיין גוי'אישער ווייבעל. דער גרונד איז געווען אנ-גענעבען, אז דאס איז א געמישטע הייראט. קיין בעסערע אורזאך דארף מען אין „דריטען רייך" נישט אנגעבען. אין אזא פאל הייסט דער דייטשער ריכטער זיך גט'ען. אלפרעד האט פון גאנצען הארץ צען בעגריסט דעם דאזיגען אורטייל.

א סברה, אז אלפרעד'ן איז פערגאנגען דער אפעטיט צו אן „אריש" ווייבעל. ער האט שוין פון ערשטען מאל גענוג געהאט. אויב ער וועט נאך אמאל געהן צו דער חופה, איז נאר מיט א כשר'ער יודישער טאכטער.

מאקס נארדאו

געקרייצטע דראטען

דערצעהלונג ● פון דוד פינסקי

(5

— איך האב געמיינט אז דו וועסט זיין קלוג גענוג און אויסמאלען זיך אליין.

— אזא נאר בין איך נישט.

— פארוואס נישט?

— ווייל איך בין נישט אזא נאר.

— ניין, איך מיין, פארוואס נישט אויסמאלען זיך אליין?

— אונזער האניג-חודש איז שוין לאנג אריבער. פון דיין פערליבטקייט איז שוין לאנג קיין דערינערונג נישט געבליבען.

— דאס קאנסטו אפשר זאגען וועגען זיך אליין. נישט וועגען מיר.

— וויל נישט נארען דיך און מיר, זאג דעם אמת. דעם ריינעם אמת: טראכסטו אמאל וועגען אונזער ערשטער בעגעגעניש, אונזער'ע ערשטע טעג?

— פארוואס נישט? געוויס!

— ווי פון א פערפלויגענעם שאטען?

— ניין! דאס טראכטסטו מסתמא אזוי!

— וויל מיר נישט איינרעדען. ווען דו וואלטסט עפעס אנדערש געטראכט, איך וואלט עס דערפיהלט: אין דיין בעגריסונג ביי מיין קומען אהיים, אין דיין קוש, אין דיין אומארמונג...

— זאג מיר נישט, אז דו האסט עס נישט.

— זיכער נישט דעם לעצטען יאהר אדער מעהר.

אזויפיל טאקע פערקעהרט זי מיט דעם קינסט-לער. דער ארימער מאן! ער האט טאקע ווירקליך בעמערקט אנ'אנדערשקייט, אנ'אפגעקיהלטקייט אין איהר בעציהונג צו איהם. זי האט עס נישט גע-וואלט. אבער עס שיינט, זי האט אנדערש נישט גע-קאנט. דער עיקר נאך אין די טעג, ווען זי קומט פון איהר בעזוך ביים קינסטלער. דעמאלט איז ער, אט דער דא, איהר פשוט צו-ווידער, זייבע לאסקעס אנ'אפקומעניש, און אזויבע טעג וואלט זי געוואלט איהם איינרעדען אז מענער זענען חיות.

אבער זי מאכט זיך איצטער נישט-וויסענדיג און זאגט גאנץ פערוואונדערט:

— וואס איז? וואס איז געשעהן אין לעצטען יאהר? ביז איך צו דיר נישט גוט געווען?

ער האט אפגעלאכט מיט חוזק.

— קום! קום צו מיר! — האט זי געזאגט, אויסגעצויגען צו איהם איהרע הענט, געלאדען אין איהרע ארעמס. איהרע אויגען האבען אויפגעלויכטען, ווי צוויי ברענענדיגע ליכט הינטער א וואקער הייטעל, אין דער האלטונג פון איהר קערפער איז געווען לוידענשאפט און בעגעהר.

עס האט אויפגעפלאקערט אין איהם א בייזקייט אבער נאך מעהר א פערלאנג נאך איהר. ער האט זיך א בעוועג געטון צו איהר. דער טעלעפאן האט זיך צעקלונגען און אפגעשטעלט איהם.

זי האט זיך שנעל אויפגעזעצט, ווידער שרעק און אומרוהיגקייט אין איהר. זי האט בעסער גע-דארפט איצטער צוגעהן צום טעלעפאן. זי האט א שטרעק געטון די הענט, געוואלט עפעס זאגען, פערהאלטען איהם, אבער ער איז שוין געווען ביים טעלעפאן, ארופגענומען דעם טרייבעל, אריינגערופען „העלאו"!

קיינער ענטפערט נישט.

— העלאו!

א שוואכער, קוים-קוים צו-הערבדיגער אפקלאפ פון א פארזיכטיג ארופגעלאזענעם טרייבעל.

ער האט א ווילע אפגעווארט, לאנגזאם אויפ געהאנגען דאס טרייבעל, געקוקט אויף איהר שארף און איינדרינגליך.

עפעס איז געשעהן! עפעס, וואס זי האט גע-פיהלט, עס וועט געשעהן. אויב ער וועט צוגעהן צום טעלעפאן, שטארק בעאומרוהיגט האט זי אויס גערופען:

— וואס איז דא געווען?

— א פאלשע פערבינדונג.

— איז וואס ביסטו אזוי שטעהן געבליבען?

— ווייל דאס איז נישט געווען קיין פאלשע פערבינדונג.

— וואס מיינט עס?

— ווען דו וואלסט צוגעקומען צום טעלעפאן, וואלט עס געווען א ריכטיגע פערבינדונג. א מאן וואלט געענטפערט „העלאו!" און וואלט אנגע-הויבען רעדען.

— פון וואנען ווייסטו עס?

— דאס איז געווען א מאן, און ער האט גע-וואלט דיך, ווען ער האט דער-הערט מיין שטים, א מענערשע, האט ער פארזיכטיג אויפגעהאנגען דאס טרייבעל, אוועקגעגעבען זיך, נישט ארויסגע-געבען קיין טאן.

— פון וואנען ווייסטו דאס אלץ?

— איך קאן שווערען.

— דו ווייסט נישט וואס דו רעדסט.

זי האט זיך צעלאכט.

— און דיין געלעכטער איז א פאלשער, א גע-מאכטער.

— א, דו ווארפסט אויף מיר אזא פחד! וועסט מיך באלד ארייטרייבען אין היסטעריקע מיט דיינע רייד!

— איך בענריין.

— וואס האסטו זיך אנגעזעצט? וואס הייס-גייפסטו? וואס ווילסטו?

— איך בין אויף דער שפור.

— אויף וואס פארא שפור?

זי האט זיך צעשריען מיט בענומענע קולות:

— פון דיין פער-העלטעניש מיט אימיצען וואס איז מיר נאך אומבעקאנט.

— איך וויל עס נישט הערען, הערסט? איך וויל עס נישט הערען!

איצטער וועט זי לייקענען שטיין און ביין. וועט איהם פערשריי'ען, פערטומלען, אבער ער האט קאלטבלוטיג ווייטער גערעדט:

— איך ווייס, אז דו ווילסט עס נישט הערען, אבער דו וועסט די שפור מעהר נישט פערווישען. אי דו וועל זי נישט אפלאזען, ביז איך וועל אויס-געפינען.

— וועסט גארנישט אויסגעפינען! האסט גאר נישט וואס אויסצוגעפינען!

— וועסט מיר זאגען מיט וועמען דו האסט היינט אזוי לאנג גערעדט אויפן טעלעפאן.

— דו ווייסט עס שוין.

— איך ווייס עס נאך נישט.

— דו ווייסט!

— וועל איך אויפרופען ליוסין און די פרעגען.

איהר אטעם איז שטיין געבליבען.

— דו וועסט עס נישט טון! — האט עס ארויס-געשריגען פון איהר מיט שרעק און פערצווייפלונג.

— איך וועל עס טון און גלייך. האסט זיך דערשראקען. וואס?

— איך וויל נישט די בעליידיגונג! איך וויל נישט זי זאל וויסען אז דו ביזט מיר חושד אין עפיס און שפיאנירסט. איך וויל נישט ארייבפאלען אין איהר מויל!

— ווער נישט אזוי היסטעריש — האט ער שארף אפגעשניטען — איך וועל ביי איהר פרעגען וואס זי מאכט, און וועל איהר זאגען אז זי פער-דינט איהר מיגרען ווייל זי האט גערעדט מיט דיר אזוי לאנג אויפן טעלעפאן.

א גאנץ קורצע פויזע, א קליינע פויזע איז א גרויסער פערלעגענהייט, אבער זי האט זיך גלייך געכאפט.

— איך וויל נישט די בעליידיגונג סיי-ווי-סיי איך וויל זי נישט פון דיר — האט זי געזאגט — דו וועסט זי אפרופען און וועסט דאך אויסגעפינען אז זי האט מיט מיר גערעדט, אבער איך וועל דיר קיינמאל נישט מוחל זיין, וואס דו האסט מיר נישט געגלויבט... איך וועל דיך נישט קאנען מעהר אנקוקען...

אט, אלץ שטעהט איצט אויף דער קארט. און זי האט געוואונען.

ער האט זיך פערלוירען. עס איז געווען איהר איבערצייגונג אין איהרע ווערטער, און זין, און אמת. דאס איז טאקע א בעליידיגונג, זי וועט זיין גערעכט אויב זי וועט איהם נישט מוחל זיין...

ער האט איהר אנגעקוקט פון אונטערן שטערן, געוואלט בעטראכטען, וואס ער זאל ווייטער טון. אבער ער האט דערזעהן אז זי איז זעהר שעהן אין איהר אויפרעגונג. דאס פייער אין איהרע אויגען איז געווען שרפ'ענדיג, און עפעס איז אין איהם צעשמאלצען געווארען, ער האט איהר נישט גע-וואלט מעהר וועה טון, געוואלט זי ליבען, אין די ארעמס ארייננעהמען, קושען זי, ער האט געקעפ'ט די הייץ אין איהר קערפער און מאמענטען פון אויפ-רעגונג, געליבט עס אין איהר. זאל ער צו איהר צו-געהן. צוזעצען זיך, ארומנעהמען איהר? ער איז גע-שטאנען, אנגעקוקט איהר, געקעמפט מיט זיך, ביין, עפעס איז דאך נישט ריכטיג, באר ער ווייסט נישט ווי ארויסצוקריגען דעם אמת, אבער ער טאר נישט אפלאזען. (ווייטער מארגען.)

דער אריער-פאראגראף

ר. אײזראעל

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער היטלער צײט

165

הײנריך איז געװען פערצװײפעלט. ס'האט נאך נישט בעװיזען בײ איהם דײך צו װערען דער גע־דאנק, אז דאס אלץ איז מעגליך געװען און ס'האט פאקע פאסירט, ס'איז געװען קענטיג, אז דאס װאס ער רעדט װעגען נקמה זעבען נישט קײן פוסטע פראַ־זען און ער איז גרײט אונטערצונעהמען שריט, װעל־כע זאלען איהם און אנדערע זעהר פיל קאסטען. ער איז צוריקגעקומען און גלײך זיך געװענדעט צו פרי־ציך. װאלכער איז געזעסען אונבעװעגליך אין גע־טראכט, זיכער װעגען עפּיס א װיכטיגען ענין.

— פריצי, דו האסט געװאוסט אז העלען פאהרט אװעק?

— יא, איך האב דאס געװאוסט זײט נעכטען.

— פארװאס האסטו מיר נישט װעגען דעם געזאגט?

— איך האב דאס געהאלטען פאר איבריג.

— װי אזוי, פריצי, האסטו דען אויף אײן מינוט געקענט טראכטען אז איך װעל צו דעם ענין בלײבען גלײכגילטיג.

— נײן, נישט דערפאר, נאר איך בין געװען איבערצײגט אז דו װעסט גאר־נישט קענען העל־פען, אז דו װעסט העלענס בעשלוס נישט ענדערען, דעריבער האב איך געפינען פאר איבעריג װידער זיך צו גראפלען אין דער װאונד, װעלכע מוז דאך סוף כל סוף װעה.

— איך קען בשום אופן נישט בערעכטיגען דײן האנדלונג. פריצי, אפשר ביזטו געװעזען דערמיט, אז העלענס בעשלוס האט מער נישט געקענט געענ־דערט װערען אפער דא קומט אין בעטראכט די נקמה געגען בעהמען.

— װאס האסטו געקענט געגען איהם א אויפטאן?

— דאסזעלבע װאס איך דערזעהן. געדענקט דו דאך װען איך האב איהם אפגעהיטען בײם קאַנע צו געװען גרײט איהם צו דערשיסען װי א הונט, זיך האב זיך דעמאלט געפיהלט אזוי גליקליך, אז ענדליך װעט די בעסטיע װעלכע איך איצט־ טער־פיציר מיט אלעם שלעכטס װאס קומט פאר אין דײטשלאנד, ליגען א טויטער בײ מײנע פיס, איך װיל שטארבען װי א העלד און בײ העלען װעלען בלײבען בלויז גוטע ערינערונגען װעגען מיר, דו האסט מיך נישט דערלאזען דאס אלעס אויסצופיה־רען מײן בעשלוס. דו האסט מיך אויסגעלאכט און פשוט געזאגט אהײם װי א חדר־יונגעל.

הײנריכס פנים איז געװען צופלאמט, ער האט גערעדט מיט הארץ, און מיט אלע זײנע חושים.

— דו, פריצי, האסט מיך אײנגעװיגט מיט דעם צוקונפטיגען גליק. האסט מיך דערמאנט אז העלען װעלכע איך טאג נישט פערלאזען, איך האב דעמאלט פערפאסט דעם מאמענט דעמאלט האב איך מײן גליק פערלוירען.

— דאס זענען נארישקײטען האט פריצי װײ־טער גלײכגילטיג געזאגט.

— פאר דיר, פריצי, האט זיך הײנריך גע־האלט. פאר מיר נישט אויך איצט האב איך גע־װאלט מײן נקמה אפער איהם אויספיהרען, אבער ד'האב דאס נישט געטאן צוליב העלען און צו־ליב דיר...

— צוליב מיר? אזוי גאר? כ'האב נישט גע־װאוסט, אז די ביזט פערליבט, אויסער אין העלען אויך אין מיר.

די דאזיגע װערטער האבען אויף הײנריכן געװירקט אזוי װי אימיצער װאלט איהם געגעבען פלוצלונג אפגעגאסען מיט קאלט װאסער.

— די לאכסט אויך אויס מיר? װי אזוי זאל איך קװאליפיצירען דײן איצטיגע האנדלונג.

פריצי האט אײנגעזעהן אז ער האט נישט געהאנדעלט װי מען בעדארף און ער האט װידער װע־װאלט גוט מאכען דאס װאס ער האט קאליע גע־מאכט.

— הײנריך, גלויב מיר, אז איך װײס שוין א־לײן נישט װאס איך רעד, דו דארפסט מיר נישט פאראיבעל נעהמען, מײנע נערװען זענען איצט אזוי רואַנירט... אז איך בין נישט פערװאנט־װארטליך פאר מײנע רײד.

הײנריך האט אזוי װי נישט געהערט װאס פריצי האט געזאגט.

— איך האב געענט אלע מײנע לײדען אפ־קויפען מיט אײן טאט. אבער אפילו דערצו האב איך נישט געהאט די זכיה. דאס האב איך דיר צו פערדאנקען. פריצי דו האסט מיר דערמיט א גרוי־סע עװלה געטאן.

פריצי איז געװארען אומגעדולדיג, ער האט נישט געהאט װאס צו ענטפערען און האט איצט בכלל זיך נישט געװאלט אַרײנלאזען אין קײן שמועס מיט הײנריכן, װײל די אטמאספערע איז גע־װען אזוי אנגעשטרענגט אז פון א זאג געשפרעך האט קײן גוטס בשום אופן נישט געקענט ארויסקומען. רובינזאן האט בעמערקט די שפאנונג און האט געטראכט צו מילדערען די שטימונג.

הײנריך איז געװען פולשטענדיג דערשלאגען.

קאפיטעל 27

די פעטליע פערציהט זיך

גוסטאװ איז געװען גערעכט, װען ער איז געװען איבערצײגט, אז נאכדעם װי ער האט געלאזען שטעהען אין מיטען גאס דײן בעשיצערין און איהר מאן, װעט די פרוי נאך דעמזעלבען טאג קומען צו איהם, און נאך פרובען זיך פאר איהם צו פער־טײדיגען, גוסטאװ האט דאס נישט געװאלט. װײל ער האט דאך נישט געמײנט די דאזיגע פרוי צו בעלײדיגען, נאר ער האט פשוט נישט געקענט פערטראגען די דאזיגע בענעהעניש, גוסטאװ האט שוין דאס פערשטאנען און האט זיך אפגעגעבען א דין וחשבון דערפון װאס עס קומט פאר.

פרידא איז געװען שטארק אויפגערעגט, זי האט זיך נישט געקענט שײקען פארװאס זי האט אײב געארדענט די דאזיגע בענעהעניש. נאך װאס האט איהר דאס געשטײגט!? װאס האט זי געהאט דערפון? זי האט בלויז צורײצט דאס יונגעל און אויף בעה־מען האט זי סײ־װי־סײ גארנישט געװירקט. ער האט שוין זיכער פערגעסען װעגען דעם גאנצען קור־צען אינצידענט. זי האט געקבײטשט אין איהרע הענד די באנקנאטען װעלכע זי האט בעקומען פון בעהמען און מאמענטװײז איז זי געװען גרײט זײ צוצורײסען, זי האט זיך אבער געהאמעװעט, זי װעט דערמיט קײנעם נישט אפטון, קײן שפיי־צעל און דאס געלד װעט איהר שטארק צונוץ קומען אויף דער װײטערדיגער אויסהאלטונג פון גאס־טאװ'ן.

(פארטזעצונג קומט)

אויף נומער
50.000 זל. 51.914
איז װידער געפאלען װי שטענדיג אין אונזער גרעסטער
און גליקליכסטער קאלעקטור
J. WOLANOW
Łódź, Pabjanice, Warszawa, Łuck

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

2-טע קלאס — 2-טער טאג

Zł. 20.000 — 113766
Zł. 10.000 — 10788 52155
Zł. 5.000 — 8348
Zł. 2.000 — 80425 144417
Zł. 1.000 — 46632 160372 161537
Zł. 500 — 1203 17331 106321 115684 122646 140102 142212
Zł. 400 — 115116 123809 30913 38226 40660 46701 147229 157966 66794 165545 165088 78698 96773.
Zł. 250 — 25350 32417 32002 33178 34363 35865 43178 75030 77635 80372 85394 91965 92411 107232 117778 128812 133538 138884 146295 153727 155110 157251
Zł. 200 — 1421 2554 2647 3163 3353 5847 15427 15899 17640 20284 23434 23674 24769 29661 35521 39246 41211 44467 49995 54064 64136 66801 67298 68941 69649 80850 89543 92881 95461 96264 101835 101267 104928 111560 113200 119293 121045 135817 140345 140880 144987 150035 163679 165070 165231 167484.

Po 150 zł. na N-ry:

279 94 482 867 71 99 918 34 96 1369 471 85 88 652 786.945 58 2056 136 98 989 353 637 3028 123 409 893 994 4131 215 359 443554 5208 51 304 428 507 688 707 41 76 96 811 6102 3 368 440 45 749 93 859 7168 301 551 8092 191 214 324 41 93 477 546 47 600 10 61 741 75 863 942 9168 242 571 946 10006 72 218 67 460 507 18 47 655 69 78 816 946 60 90 11004 12 101 201 361 424 517 89 605 12029 148 318 558 652 746 97 817 1307 321 542 46 637 43 743 98 14226 55 324 86 778 896 15034 66 297 461 525 632 734 970 16044 70 223 48 413 16 623 816 941 17049 87 ,145 92 267 78 322 88 400 526 86 622 716 18138 213 63 427 888 924 55 82 19093 435 503 835 913 20010 65 657 747 52 803 953 21013 387 614 97 953 22116 45 249 90 560 708 864 69 930 46 48 23059 276 334 536 866 911 18 77 92 24047 120 566 79 737 67 891 985 25068 112 225 51,338 441 517 65 659 839 906 85 26050 175 750 894 932 45 27001 59 66 249 385 87 453 630 64 908 12 31 28044 113 400 597 640 753 908 51 29151 67 258 471 527 93 691 794 96 843 81 30133 318 457 671 87 94 735 982 31346 495 658 894 921 88 32050 154 400 50 562 73 818 947 33482 528 51 66 71 603 752 34002 402 7 896 954 35040 111 31 76 287 494 506 66 752 84 36016,131 370 590 631 740 37163 99 242 76 490 519 38 688 96 780 933 54.

38137 61 92 315 475 611 12 83 39116 264 351 78 40133 311 508 1 67 76 652 834 77 920 73 41113 445 615 80 94 975 42030 53 202 324 57 539 692 702 33 60 897 43095 178 211 58 334 38 486 528 42 603 734 922 82 44069 210 427 93 690 709 67 857 45159 83 567 68 828 46303 47 451 54 585 628 864 910 99 47306 47 91 448 ,546 610 53 720 48135 61 215 446 632 960 49006 455 784 97 ,906 50116 354 610 973 51165 233 65 413 555 81 701 4 895 903 52318 554 653 53017 162 240 77 340 47 514 775 859 54019 159 508 51 94 811 45 92 55105 647 49 902 56066 153 60 69 378 542 776 967 57513 743 70 81 58049 56 74 126 251 356 664 727 70 98 59023 50 58 71 99 176 318 29 641 944 60076 84 87 137 338 402 59 75 552 653 61041 133 295 391 868 981 62009 53 56 88 104 37 324 85 621 26 700 868 961 63297 327 77 406 910 69 64075 166 395 440 565 65015 353 471 78 508 16 36 92 813 16 66300 13 72 482 910 99 67002 19 388 511 68 765 73 68064 375 811 78 97 941 92 69195 285 425 40 89 726 58 937 70776 829 984 71188 91 210 37 603 67 75 88 726 900 72093 415 606 38 73189 221 87 89 335 82 412 505 826 974 74073 809 84 954 75072 155 309 855.

76130 239 315 435 77 98 604 6 7 34 55 77259 409 608 56 954 78546 95 632 79243 378 583 727 99 845 48 80019 67 88 127 210 43 584 758 847 84 95 906 20 81198 207 27 98 353 522 646 47 716 80 86 840 58 81 82526 53 608 50 52 64 902 83030 36 60 418 38 698 718 73 87 894 931 84046 47 5 479 524 643 91 723 994 85364 76 578 618 704 806 83 956 84 86075 113 314 31 506 662 732 815 935 55 90 87046 86 138 397 409 20 527 71 729 84 807 54 88173 448 60 597 789 826 89143 250 66 302 31 730 49 67 844 90000 37 137 219 24 301 94 427 708 91263 387 89 602 58 92074 105 224 311 470 531 637 810 941 93090 298 530 88 696 754 64 77 937 94147 557 604 52 87 9764 69 95410 34 702 53 96114 339 517 56 762 77 858 97036 117 317 58 89 426 565 844 52 954 82 98064 96 220 62 470 615 48 738 870 948 99032 519 52 65 718 866 73 100019 329 39 66 733 42 88 849 57 970 91 101005 131 78 348 467 509 26 605 45 779 860 942 102033 218 59 69 457 550 624 44 86 934 103034 67 260 97 301 473 84 585 749 104352 56 84 90 469 614 54 750 894 105036 10 8 20 16 32 417 613 46 863 106222 88 320 882 953 59 107141 67 249 70 344 477 593 810 28 917 75 108027 72 89 456 534 52 66 661 798 817 73 928 109090 281 365 421 61 538 612 31 764 835 93 644 110309 85 444 65 740 111101 253 318 38 467 520 43 66 642 730 812 22 57 112047 83 125 36 217 355 479 504 629 787 870 911 113051 128 202 30 41 458 76 556 74 620 92 744 92.

114244 304 424 46 527 672 701 10 43 49 845 56 935 115017 118 50 571 87 621 810 63 991 116062 149 627 772 81 39 55 90 37 117032 69 153 401 510 601 788 957 118106 36 74 388 658 760 818 954 119013 244 416 585 666 722 58 826 917 49 72 120030 35 214 363 587 668 79 742 853 121045 ,193 225 366 77 709 46 60 914 122267 391 402 583 711 53 838 954 123349 89 519 664 70 733 867 124157 443 48 552 726 54 887 911 47 68 74 125188 298 311 126155 462 523 766 949 55 127035 195 256 87 342 72 88 128024 205 581 864 922 58 62 92 129102 316 742 96 64 69 130008 59 60 143 319 473 562 762 904 131032 90 142 78 651 700 132066 202 23 675 742 82 958 62 133238 391 447 70 633 70 814 15 17 19 918 94 134261 420 45 77 81 82 514 635 64 975 135292 307 39 87 456 790 922 136043 122 310 62 460 505 28 812 28 76 911 137290 94 432 672 96 726 65 865 963 75 138010 67 188 280 496 556 57 644 829 50 139254 320 500 88 732 826 934 40 140015 122 48 205 300 85 529 616 724 88 93 908 55 141009 52 201 62 529 727 142184 330 428 597 632 739 808 976 143004 210 74 75 301 494 569 631 789 957 144018 231 475 518 618 73 719 70 859 98 971 145015 49 177 298 392 423 77 532 42 84 96 99 790 994 146125 203 9 34 47 369 435 675 749 878 901 147197 276 404 37 41 560 763 860 148033 152 53 96 319 464 638 91 822 947 51 149117 29 559 679 809 38 936 150026 127 75 85 226 46 457 883 82 151010 109 334 68 579 727 84 941.

152137 54 425 588 637 71 967 153293 372 634 712 94 860 904 15 26 154029 192 409 792 819 49 61 155091 144 218 54 495 807 47 156003 349 429 607 705 805 17 57 157012 21 154 208 535 60 677 880 950 158047 312 430 775 80 816 64 159089 246 80 501 514 700 82 881 160146 253 819 161079 364 81 454 676 764 948 162161 75 764 866 925 50 86 163090 170 266 474 771 856 164077 171 434 514 683937 165002 77 367 598 657 0 96 726 81 166018 299 558 678 816 163080 409 560 93 168056 199 421 654 169173 226 451 68 509 57 90 12.

CIĄGNIENIE DRUGIE.

Po 150 zł. na N-ry:

101 412 681 1213 860 942 2094 122 228 583 988 3064 314 41 683 996 4253 301 947 5325 528 878 6157 534 54 65 685 729 7381 548 755 907 8394 756 894 950 9017 931 10309 445 700 841 94 11149 945 54 411 843 956 12244 503 741 13246 584 979 14206 793 15047 316 26 436 987 10010 61 169 538 91 650 17043 18356 94 19212 351 79 440 54 66 802 20366 608 70 787 21113 687 756 933 22104 271 850 23072 82 153 326 890 24152 387 548 60 98 626887 904 76 25008 52 258 82 804 26390 758 847 895 27206 93 490 734 28446 696 29004 310 572 872 30639 791 31327 711 814 38 32021 218 373 78 532 616 765 881 987 33022 377 572 674 778 86 34004 482 578 35010 241 811 36052 406 65 526 916 37026 155 401 671.

38096 101 425 48 652 750 39814 89 40544 855 42537 766 43039 144 73 77 392 94 44031 336 541 633 832 45323 532 52 75 624 965 46369 482 47454 712 81 48311 752 949 61 49338 66 410 50001 25 246 325 470 99 629 896 51183 304 738 58 819 935 52204 470 543 623 89 53369 410 522 654 880 54238 448 710 77 55071 999 56004 523 637 39 57408 56 663 957 83 58683 426 39 614 856 59631 963 78 60171 235 547 858 61532 668 62182 335 82 866 68100 274 493 785 826 64090 143 248 451 978 83 65316 499 616 20 66298 725 894 67022 366 52 474 700 905 68074 652 81 715 876 69250 906 70005 390 71061 152 875 96 983 72345 445 73052 377 945 74072 454 874 975 75103 820 49 50.

77287 822 78020 556 57 79361 409 80371 482 546 733 81686 794 910 72 82200 449 537 701 83404 53 845 980 84128 248 81 375 869 85258 85 355 406 647 86580 621 87494 924 42 88069 337 517 77 96 655 920 89582 90170 377 638 69 992 91265 532 61 85 926 92008 296 93264 565 702 848 98 94098 935 95155 375 962 96082 113 18 77 537 636 906 14 97232 413 723 892 903 98146 588 771 864 99119 654 100094 222 690 825 53 101258 422 50 800 910 102138 232 827 42 68 103380 489 617 918 104045 518 105487 106188 464 507 8 940 07133 258 672 108344 620 863 109112 58 515 110037 244 89 777 809 8 940 111128 307 60 615 785 112247 99 488 981 113010 55 633 54 755 839 97 918.

114211 381 474 115276 625 752 975 116198 691 117160 378 853 118071 473 119083 856 121133 366 475 609 904 122914 123281 ,360 709 956 124747 847 125375 126224 65 322 421 4' 544 611 15 752 845 979 127067 176 232 98 313 99 527 856 128115 28 427 558 616 129004 6! 225 401 98 935 130620 709 803 131107 809 132302 65 700 876 133035 349 401 33 653 96 915 14024 89 479 553 96 825 135418 578 840 909 136433 542 137095 576 610 966 138147 228 68 356 570 708 139049 56 201 17 473 641 77 85 821 140130 209 34 329 142086 197 324 47 627 772 812 19 144007 48 106 145134 909 46 146002 66 563 866 147226 695 756 835 986 148109 38 210 458 149576 771 955 150312 632 893 151075 292.

152234 454 597 645 722 153083 477 646 73 719 154246 481 96 947 155376 545 45 156137 414 157402 80 62 88 158463 798 853 79 ,159087 215 554 853 962 160395 648 833 161010 151 254 752 889 965 162329 521 64 65 697 724 911 163022 183 707 164002 139 41 735 165702 167338 169155 710.

CIĄGNIENIE TRZECIE.

50.000 zł. — 51914
5.000 zł. — 109377
2.000 zł. — 19581
1.000 zł. — 32716 94659 127274
500 zł. — 20797 24260 33390 71754 84522 101525 106241
400 zł. — 2222 21285 25100 34468 51575 55448 94273 95829 102084 123553 154081 157312
Po 250 zł. — 35116 47447 56646 58918 60637 91300 94425 99323 106010 110081 122430 154142 161768
Po 200 zł. — 6098 19291 23330 23915 28701 29072 36721 42791 42510 42893 49796 52925 53345 54117 56381 59880 63327 80593 80256 86305 87908 91612 108771 109148 117215 122024 124395 128847 129536 134996 153735 158408 166016.

Po 150 zł. na N-ry:

39 82 1365 2596 743 847 96 518 3007 607 91 99 4190 258 447 632 71 842 42 5142 552 906 5156 502 787 840 7108 577 784 926 65 8005 520 618 96 9138 90 214 714 10691 11182 48412040 172 408 760 13047 554 695 823 14463 542 607 705 35 15195 201 397 571 738 940 16394 984 17144 850 18074 368 882 19106 18 231 327 683 905 20164 373 784 21430 813 22038 432 710 64 835 23470 608 983 24134 211 393 756 814 15 25019 621 714 26149 313 483 27303 320 39 66 616 28038 798 884 29088 499 670 991 30123 24 329 969 31139 499 32209 334 44 87 403 35 84 99 945 59 821 948 33030 114 294 403 957 60 34581 618 98 704 88 35117 377 99 425 36203 321 50 897 37106

38019 102 380 724 976 39577 79 716 36 40719 37 41217 41 375 439 49 69 702 982 42242 408 43443 95 44219 62 68 418 24 98 73 609 769 77 45094 684 46083 181 213 792 857 900 28 47040 590 48054 112 234 77 460 759 911 49104 782 93 873 50002 437 89 607 782 812 947 87 51030 53 296 52397 404 558 708 948 53172 363 602 733 54164 88 499 565 55789 864 56241 412 57606 27 881 58131 528 85 59296 357 60 373 620 50 97 737 51 900 40 68 60673 791 781 61920 62141 299 331 705 827 63191 645 50 729 41 845 64039 351 743 67797 810 68252 503 69089 151 694 831 912 70322 39 72416 600 73082 204 320 28 92174533 78 501 976 75115.

76203 13 301 642 750 77191 340 743 902 36 78016 85 313 461 659 726 79025 190 226 343 68 437 700 91 833 89146 485 829 984 81036 425 926 82046 314 578 910 83089 182 544 663 840 84336 534 85245 935 86328 518 675 887 8722 328 407 56 576 963 88170 99 301 472 857 89115 273 90 330 886 965 90114 288 555 91 252456 623 738 897 92086 298 428 739 808 952 93340 412 578 665 903 94392 408 95097 467 96070 104 96 434 937 95 97280 211 42 630 66 98964 99126 204 339 428 55 984 100322 490 928 101106 249 56 403 748 914 102324 103219 421 670 71 881 948 69 1040555 284 394 440 612 60 906 36 90 105024 159 214 355 58 900 106013 228 800 85 916 62 107297 338 407 81 526 685 843 912 62 108398 764 936 109342 458 962 110028 288 352 693 895 111048 292 611 782 112269 318 79 670 97 113179 258 605 867.

114070 247 393 510 80 604 63 702 89 115068 461 557 116080 255 386 542 634 828 962 117158 77 272 471 958 118073 497 735 821 913 63 119157 120049 126 301 37 407 563 680 710 91 121231 307 483 906 66 96 122128 78 674 720 123012 37 246 82 341 641 974 124234 481 125018 959 126030 497 694 712 73 889 127060 306 425 541 59 83 98 658 128197 309 823 46 985 129370 641 49 97 913 31 130376 621 31 85 840 95 131208 71 329 426 743 132287 31 720 994 133181 335 452 575 679 71 760 134114 640 720 33 135178 80 650 889 947 136235 326 522 949 137102 496 525 92 737 138226 363 633 94 693 779 139182 269 714 40 140169 242 344 438 575 685 141169 400 46 142144 479 825 932 143235 423 679 937 144144 276 470 92 727 835 145003 270 439 576 837 95 16089 448 625 903 147013 861 988 148524 844 149030 132 92 648 73 150000 298 428 526 151206 46 740 815.

152394 584 708 37 820 924 153044 142 710 154236 629 733 155160 220 564 863 951 156106 369 409 540 60 637 838 944 157158 78 227 45 796 158169 241 633 710 11 921 159397 642 89 783 842 938 160098 298 765 992 161100 81 486 829 988 162938 254 610 832 45 163300 33 704 894 972 164168 298 441 165042 154 714 166204 531 84 690 819 922 50 167734 893 168038 40 113 92 220 450 886 169205 68 641 710.

אינספּעקטאָר פון א פערזיכערונגס-געזעלשאַפט

האָט פערשווינדעט דאָלאַרן, שווייצארישע פראַנקן, זלאָטים און וועקסלען

(א) אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז קריי־געריכט איז געזעסן געזעסן אַראָרף בעסטערמאַן, פון נאַרוטאָוויטש 37, א געוועזענער אינספּעקטאָר פון דער פערזיכערונגס-געזעלשאַפט „וויטאַ".

בעסטערמאַן האָט געאַרבייט אין דער געזעלשאַפט 7 יאָהר, צו זיינע פונקציעס האָט געהערט צו קאָנטראָלירען די פערזיכערונגס-פּאָרמאַליטעטען, ער האָט אויך געהאַט דאָס רעכט איינצוקאַסירען געלד פון די קליענטען.

בעת א רעוויזיע פון די ביכער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז פיל פון די איינקאַסירטע סומעס האָט בעסטערמאַן פערהאַלטען פאַר זיך, ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז בעסטערמאַן האָט זיך צוגענומען 4717 דאָלאַרן, 123 שווייצאַרישע פראַנק 580 זל. און א געוויסע צאָהל וועקסלען.

בעסטערמאַן האָט זיך מודה געווען אין צונעמען דאָס געלד און זיך פערטיידיגט דערמיט, אַז ער האָט עס גענומען אינוועסטירען, כדי צו קענען היילען זיין אַרנציגע קראַנקע טאָכטער.

בעסטערמאַן איז פערמשפּט געוואָרען אויף אַנדערהאַלבען יאָהר טורמע.

גאַרטען-פערווייליגונג און באָקס-מעטש אויפ'ן טורני-פעסט פון ארב. ספּאָרט געז. „שטערן"

אין די ראַמען פון טורנפעסט פון דער ארב. ספּאָרט-געז. „שטערן", וועלכער קומט פאַר היינטיגען שבת אין „העלענאָוו", וועט אויך פאָרקומען א באָקס-מעטש, פון דער וואַרשאַווער „גוויאַזדאַ" מיט דער קאָמבינירטער מאַנשאַפט פון הכח-בר-כוכבא אין דער וואַרשאַווער מאַנשאַפט וועט אַנטיילנעמען דער רעפּרעזענטאַנט-באָקסער ראָטהאָלץ, וועלכער וועט זיך פערמעסטען מיט'ן מייסטער פון לאָדז, גאָטפריד.

א חוץ דעם וועלען אַנטיילנעהמען קעניגסוויין (וו. מייסטער פון וואַרשאַ), צוקערמאַן, ראָזענבערג און גאָלדשטיין. אין דער לאָדזער מאַנשאַפט וועלען א חוץ גאָטפרידען קעמפען פאַנגאָס, פּאַריזער, ליפשיץ, ווראָווינסקי און באָרנשטיין.

ס'וועט אויך פאָרקומען דער דעביוט פון דער יונגער באָקס-סעקציע ביים לאָדזער „שטערן". דער אויבענדערמאָנטער מעטש, איז בלויז א טייל פונם זעהר רייכען ספּאָרט-פּראָגראַם אין וועלכען ס'וועלען אַנטיילנעמען אַלע סעקציעס פון קלוב, ווי לייכטאַטלעטישע, גימנאַסטיק, ספּאָרט-שפּילען א. א.

א חוץ דעם שוין דערמאָנטען, וועט אויך דער סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' פּיעטרושקאַ אויספיהרען א ספּעציעל צוגעגרייט פּראָגראַם און דער „שטערן"-אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' ראָסטאָווסקי, אַרבייטער-לידער און פאָלקס-מוזיק.

אויך די פאַנטען-לאָטעריע וועט דאָס מאָל זיין זעהר א רייכע. דאָס איז באמת די ערשטע היי-יעהריגע פערווייליגונג מיט אזא רייכען פּראָגראַם.

Dr. med.

B. Robinzon

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 131-86

נעהמט אָן פון 2.30 ביז 3.30 נאָכמיטאָג און ביז 10 פריה אין פּאַדעמביע – Willa Miller

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 19-טען יולי 1934

6 30 פריהמאָרגען-אוידיציע, 6,35 גראַמאָפאָן, 6,40 גימנאַסטיק, 6,55 גראַמאָפאָן, 7,05 ידיעות, 7,25 גראַמאָפאָן, 11,57 צייט-סיגנאַל, ידיעות, 12,05 פּרעסע, 12,10 פּאָפּולערע מוזיק (פּליטען), 1 ידיעות פון טאָג, 1,05 אוידיציע פאַר קינדער, 1,20 קאָנצערט, 2 עקספּאָרט-ידיעות, 2,05 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער, 4 באַלעט-מוזיק (פּליטען), 5 גראַמאָפאָן, 5,15 קלאַוויר-רעציטאַל, 7,45 אַמעריקאַנער לידער, 6 „אייער – אַלס א ביליגער און נאַהרהאַפטער פּראָדוקט", פּאָרל. פון א. מאַסלאָוויטש, 6,15 אוידיציע, 7 פערשידענעס, 7,15 אָרגאַנעןרעציטאַל פון פּראָפ. קאַכאַנאָווסקי, 7,40 פּידעלשפּילונגען, 7,50 ספּאָרט-ידיעות, 8 געקליבענע געדאַנקען, 8,02 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, 8,12 לייכטע מוזיק, 8,50 אָוונט-ידיעות, 9 טראַנסמיסיע פון גדיניע, 9,02 גראַמאָפאָן, 9,12 פּאָפּולערער קאָנצערט, 10 רעפעראַט, 10,15 טאַנץ-מוזיק (פּליטען), 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען.

* * *

פון אויסלאַנד

8,45 רוים – אָפּערן-אָוונט, 9 וויען – סימפ. קאָנצערט, 9,15 לייפּציג – סימפ. קאָנצערט, 10,05 קאָפּענהאַגען – סימפ. קאָנצערט.

קראָנג-קינאָ

CAPITOL

זאַוואַדזקאַ 16

היינט פּרעזענטירען מיר! דאָס אידעאַלע ליבעס-פּאָר **JEAN HARLOW** און **CLARK GABLE** אין דער ליבעס-דראַמע – רעזשי **Victor Fleming** א. ג.

„פּלאַטינענע בלאָנדינקע"

וואָס שפּילט זיך אָפּ אין לאַנד פון גיהנום'דיגע שטורמען, אין הארץ פון אינדאָ-כינע, ווייט פון דער ציוויליזאַציע, א ליבעס-דראַמע פון געוואַלדיגער תאוה און קאַמפען פון א געפאַלענע פרוי וועגען רעכט צו ליבע. אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג-צײַטונג פון PAT ווי אויך וואָכען-זשורנאַל פון FOX

ברוך-קראַנקע!!!

ערשטע און איינציגע אָרטאָפּעדיש היילאַנשטאַלט אין לאָדז. פון דעם איז גאַנץ פּוילן בעריהמטע ספּעציאַליסט אָרטאָפּעדער ד"ר. י. ראַפּאַפּאָרט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאָהר און איז געוואָרען אַנערקענט פון פיל בעוואוסטע פּראָפעסאָרען.

ברוך-ליידענדע! פּערלאָזט נישט די קראַנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאָפּ, און עס מאַכט אייך אין דעם כּח איז דער קראַנקער אין א גרויסער סכנה. פון פאַרדרייען זיך די קישקעס קאָן מען ווערען בראַנדיג און שטאַרבען. — ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע גומי-הייל-באַנדאַזשען פון מיין אָרטאָפּעד. היילאַנשטאַלט בעזייטיגען אָהן שום אָפּעראַציע, ראַדיקאַל שנעל און זיכער מיט דעם נייעסטען עמאַלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספּעציעלע אָרטאָפּעד. היילבאַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציעס, ווי אויך ספּעציעלע אונטערלייבען צוגעפּאַסטע אָרטאָפּעד. בויך-באַנדאַזשען געגען אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס.

פאַר קאַליקעס, הויקערס און אַלערט פעהלער פון גוף!

אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט ווערען אויסגעפּערטיגט די היילבאַרסטע און פון פיל פּראָפעסאָרען אַנערקענטע סיסטעם ספּעצ. אָרטאָפּעד. הייל-גאָרסעטען פאַר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, דיימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואַקסענע קינסטליכע הענד (פּראָטעזען) און פיס, ווי אויך די פּראַקטישסטע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פאַר שמערצליכע פּלאַטפיס לויט גיפּס-מאָדעל.

אבטיילונג פאר פרויען אבטיילונג

אַלע קראַנקע אין מיין אָרטאָפּעד. הייל-אַנשטאַלט, ווערען נאָר פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט.

30 יעהריגע פּראַקטיק, פולע גאַראַנטיע!

ערמעסיגטע פּרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו. עס ווערען אויך אָנגענומען מיטגלידער פון אובעזפּ. ספּאָל. (קאַסע-כאָריך).

עלטסטע און איינציגע אָרטאָפּעדישע הייל-אַנשטאַלט אין לאָדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאַנק

אַחוץ דעם, וואָס נאָכדעם ווי איך בין באמת געראַטעוועט און בעפרייט געוואָרען פון לעבענסגעפעהרליכער שווערע ברוך-ליידען און גרויסע שמערצען, פיהל איך מיך דאָ מיט פיל הארץ פערפליכטעט אויסצודריקען מיין הייסען הערצליכסטען דאַנק דעם וואונדערבאַרען איינציגען אָרטאָפּעד. ספּעציאַליסט פאַר די שווערסטע ברוך-קראַנקהייטען ה' ד"ר. י. ראַפּאַפּאָרט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10 (פראָנט, פּאַרטער) מיט זיין מיר פערלענגטען אויסגעצייכנעטען אָרטאָפּעד. הייל-באַנדאַזש האָט ער אין מיין פאַל היילקליך א גרויס וואונדער געוויזען, ווייל ער האָט מיך געראַטעוועט פון זעהר א שווערע און געפעהרליכע אָפּעראַציע. אָהן שום מעסער און אָהן בלוט, נאָר מיט זיין גרויסע אָרטאָפּעד. וויסענשאַפט האָט ער מיר געמאַכט פאַר א פאָלשטענדיג געזונדען מענש און איך פיהל מיך א דאַנק מיין ספּעציאַליטעט ווי אַמבעסטען, פאַר וועלכעס איך בלייב איהם אייביג פיל דאַנקבאַר און וועל נערן מיט גרויס צופרידענהייט ערלויב איך מיין דאַנק-בריף אין דער פּרעסע און איבערגעבען צו פערעפענטליכען. (11)

(–) Zelig Szczuciner, Łódź, ul. Al. I Maja 36.

געגען שוויס פון פיס

דאָס בעסטע מיטעל געגען שוויס פון די פיס און אַטשיסקעס, גאַראַנטירט זייט 20 יאָהר, צום פּרייז פון 20 גר. און 30 גר. איז נאָר צו בעקומען ביי די צייטונגס-פערקויפער וועקסלמאַן, אַלט-שטאָט 1. צעגעלניאַנאַ 1 און פּיעטריקאָווער 27, וואָהנ. 7. היט אייך פאַר נאָכמאַכונגען. אויף א גוט מיטעל געגען וואַנצען פּרייז 50 גראָשען א פלעשעל.

Dr.

S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער-שוועכע וואָרנט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 4–9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8–2 נאָכמ. פאַר אומבעמיטעלטע – לעטשניצע-פּרייזען.

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. וועגעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען, אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאַציע

איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

א בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. **Niewiażski**

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40.

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

ŁÓDZKIE WĄSKOTOROWE

ELEKTRYCZNE KOLEJE DOJAZDOWE

Sp. Akcyjna

zawiadamiają, że

w piątek, dnia 20 lipca 1934 roku

uruch amiają stałą komunikację autobusową na szlaku

Łódź-Pabjanice Kolumna-Łask-Zduńska Wola-Woźniki-Sieradz

według następującego rozkładu jazdy

Odchodzą do Sieradza

z Łodzi — (dworzec autobusowy ul. Wólczańska Nr. 232) o godz. 6.35 i 17.oo

z Łodzi — (plac Reymonta pociągami Ł. W. E. K. D. z przesiadaniem w Pabjanicach na autobus) o godz. 9.20, 12.40 i 16.40

Odchodzą do Łasku

z Łodzi — (dworzec autobusowy ul. Wólczańska 232) o godz. 6.35, 8.30 i 17.oo

z Łodzi — (plac Reymonta pociągami Ł. W. E. K. D. z przesiadaniem w Pabjanicach na autobus) o godz. 6.20, 8.20, 9.20, 9.40, 10.oo, 12.20, 12.40, 13.40, 15.oo, 16.20, 16.40, 17.40, 20.oo i 21.oo

Odchodzą z Sieradza

do Łodzi — (bezpośrednie) o godz. 6.30 i 14.55

do Łodzi — z przesiadaniem na pociągi Ł. W. E. K. D. w Pabjanicach o godz. 6.30, 8.35, 11.40, 14.55, 19.oo i 19.50

Odchodzą z Łasku

do Łodzi — (bezpośrednie) o godz. 7.30, 15.55 i 21.10

do Łodzi — z przesiadaniem na pociągi Ł. W. E. K. D. w Pabjanicach o godz. 7.30, 9.35, 9.40, 11.oo, 12.20, 12.40, 13.40, 15.oo, 15.55, 16 20, 17.40, 20.oo, 20.55, 21.10 i 22.15

U w a g a Bilety kombinowane z przesiadaniem w Pabjanicach sprzedają konduktorzy pociągów Pabjanickich Ł.W.E.K.D., oraz konduktorzy w autobusach.

קליינע אַנאָנסען 1 זלאָטי אַנאָנס ביז 15 ווערטער

ראַקאָלעז

איבערצוגעבען אַנ'איינגעפיהרטע בודקע אויף קיהלען אין צענטרום שטאָט. צו ערפאַהרען פּילסודסקיעגאָ 35, ביי מ. שוואַרץ, פראָנט, 3. שטאָק. 2957

פערשידענעס

בוכהאַלטער און רוטינירטער בילאַנסיסט מיט לאַנגיעהריגער פּראַקטיק לאָזט נאָך איניגע פרייע שטונדען. פאַר אַנערקענען די ביכער גאַראַנטיר איך מיט קויציע. פּרייזען מעסיגע. Leon Krell, Piotrkowska 86, m. 3.

אינפאָרמאַציעס וועגען ארץ-ישראל Plac Dąbrowskiego 3, m. 9, fr. III piętro פון 10–1 און פון 4–7.

א טכויזשענעם פעלץ מיט ווידרע-קראַגען אין גוטען צושטאַנד וויל איך קויפען. אָפערטען פאַר „א. פ." אין אדמ.

צו פערקויפען א 8-ער סוויטער-מאַשין, ווי אויך א האַנד-פע-דע-פירמאַ, גרויסער 10-ער טיילונג, 80 ברייט, ביי קרישטאַל, נאַד-לודקאַ (נייע גאַס) 2, אין געוועלב. 2958

א שטריקער מיט 12-ער מאַשין זוכט אַהיימצונעהמען אַרבייט אָדער צו אַרבייטען ביי יענעם מיט דער מאַשין. צו ערפאַהרען בזשעזשינער 19, וו. 27.

רעוואָלוציע!!! דער רענאָמירטער פריזירער-אַנשטאַלט י. יאַקובאָוויטש, פּיעטריקאָווער 60 האָט בעשלאָסען אויפ'ן זומער-סעזאָן צו פערקלענערן די פּרייזען. ראַזירען 20 גר., שערען 40 גר., דעם קאָפּ וואַשען 30 גר., עלעקטרישער מאַסאַזש 20 גר., ערסטקלאַסיגער מאַניקור 70 גר. איילט אַלע מאַסענווייז צו יאַקובאָוויטש'ן

Zaginął kwit składowy Nr. 369/32 firmy Składy Towarowe „Warrant" Sp. Akc. w Łodzi, wystawiony na nazwisko Jakób Starodworski, zamieszkały w Łodzi, ul. Piramowicza 2. Kwit ten unieważnia się.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.